

**ХУУЛЬ ТОГТООМЖИЙН ХУУЛЬТАЙ ХОЛБООТОЙГООР БУСАД УЛС ОРНУУДЫН
НИЙТЛЭГ ЧИГ ХАНДЛАГА, САЙН ТУРШЛАГЫН ТАЛААР ХАРЬЦУУЛСАН СУДАЛГАА**

Багийн ахлагч:

Т.Мөнх-Эрдэнэ /Шүүгч, судлаач, LL.M-University of Vienna/

Багийн гишүүд:

Ц.Одонжав /Хуульчдын холбооны судалгааны төвийн эрхлэгч/

Ц.Мөнх-Эрдэнэ /Судлаач, LL.M-Kookmin University/

Э.Эрхбилгүүн /Судлаач, LL.M-Nagoya University/

	Австрали Улс	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс	Япон Улс
1. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.8, 12.2.10, 12.2.17, 12.2.20, 12.2.21, 12.2.23-д заасан хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулахад бусад улс оронд хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийдэг эсэх, цаашид дээрх хууль тогтоомжийн төслүүдэд зардлын тооцоо хийх шаардлагатай эсэх	Бүх хуулийн төсөлд зардлын тооцоо хийх шаардлагатай (хавсралт хэсгийг үзнэ үү).	Хуулийн төсөл нь төсөвт дарамт учруулах үр дагавартай тохиолдолд зайлшгүй 5 жилээр хийнэ.	Бүх хуулийн төсөлд зардлын тооцоо хийх шаардлагатай (хавсралт хэсгийг үзнэ үү).	Хуулийн төслийг зардлын тооцоо хийх шаардлагатай эсхүл шаардлагагүй гэж ангилдаг (хавсралт хэсгийг үзнэ үү).
2. Хууль тогтоомжийн төсөлд зардлын тооцоо хийх чиг үүрэг бүхий байгууллага, парламентын ажлын алба энэ талаар ямар оролцоотой байдаг зэрэг асуудлаар бусад орнуудын туршлага	Хууль зүйн яам, Парламентын Төсвийн Оффис, Төсвийн төлөвлөлт, судалгааны агентлагууд болон мэргэжилтнүүд хамтран хэрэгжүүлдэг.	Үндэсний Ассамблейн Төсвийн бодлогын газар (цаашид бодлогын газар) нь улсын төсвийн тооцоо, санхүү, санхүүгийн удирдлага, сангийн үйл ажиллагаатай холбоотой хуулийн төслүүдэд зардлын тооцоо хийх үүргийг гүйцэтгэдэг.	Хуулийн төслийг хариуцан боловсруулж буй Холбооны яам хариуцаж, түүнийг нь зөвшилцөх байдлаар хянах чиг үүргийг Холбооны сангийн яам гүйцэтгэхээс гадна Бүндэстагаас хуулийг батлахаас өмнө буюу хуулийн төсөл байхад нь Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөлөөс санал дүгнэлт өгдөг байна.	Засгийн газраас хууль санаачлах тохиолдолд хуулийн төслийг боловсруулсан яам хуулийг зардлын тооцоог гаргаж сангийн яам руу илгээдэг. Сангийн яам зардлын тооцоог дахин нягтлан үздэг. Эцэст нь Засгийн газрын хурлаар авч хэлэлцдэг.

--	--	--	--	--

3.Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 9, 10 дугаар зүйлд заасан хуулийн төсөл боловсруулах ажлын хэсгийн ажиллах орчин нөхцөл, эрх, үүрэг хариуцлагын талаарх бусад орнуудын туршлагын талаар

Австрали Улс

Австралид хууль тогтоомжийн төсөл боловсруулах ажлын хэсгийн гол үүрэг нь хуулийн төслийг боловсруулах, түүнийг парламентын хэлэлцүүлэгт бэлтгэх, төслийн техникийн болон эдийн засгийн шинжилгээ хийх, олон нийтийн оролцоог хангах явдал юм. Ажлын хэсэг нь зөвхөн Засгийн газрын мэргэжилтнүүдээс биш, төрийн бус байгууллагууд, хувийн сектор, судалгааны байгууллагуудын оролцоог хангасан байдаг.

Бүгд Найрамдах Солонгос Улс

Хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулахын тулд олон арга замыг ашиглах боломжтой.

Төслийг бие даан боловсруулж, хуулийн төсөл боловсруулах системийг ашиглах

Үндэсний Ассамблейд хуулийн төсөл боловсруулахад зориулсан дотоод систем буюу “хуулийн төсөл боловсруулах систем” байдаг бөгөөд төсөлд шаардлагатай мэдээллүүдийг оруулснаар хуулийн төслийг хурдан бөгөөд хялбархан бүрдүүлэх боломжтой. Энгийн өөрчлөлт бүхий төсөл боловсруулахад энэ системийг ашиглахад тохиромжтой байдаг.

Үндэсний Ассамблейн хууль тогтоомжийн албаны тусламж авах

Үндэсний Ассамблейд гишүүдийн үйл ажиллагааг дэмжих зорилго бүхий хуулийн алба байдаг бөгөөд засаг захиргаа, батлан хамгаалах, эдийн засаг, соёл гэх мэт янз бүрийн чиглэлд мэргэшсэн хууль тогтоогчид хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулах ажлыг хариуцдаг. Хуулийн төслийн үндсэн санааг хэлбэржүүлэхээр хууль тогтоогчдод хандах боломжтой боловч, ажлын ачаалал ихэссэнээс болж хугацаа их шаардагддаг. Мөн хуулийн төсөлтэй холбоотой эцсийн шийдэлд хүрэхэд бэрхшээлтэй байж болно.

Гадны мэргэжилтэн эсвэл иргэний нийгмийн байгууллагуудтай хамтран ажиллах

Тодорхой асуудлын мэргэжлийн мэдлэг шаардлагатай тохиолдолд гадны мэргэжилтэн болон иргэний нийгмийн байгууллагуудтай хамтран ажиллаж, төслийг боловсруулах нь үр дүнтэй байдаг. Энэ хамтын ажиллагаа нь хууль тогтоомжийг зөвхөн өргөн барихаас гадна хэлэлцүүлгийн шатанд олон нийтийн дэмжлэг авахад ч тустай. Гэхдээ заримдаа үзэл бодлын зөрүүг зохицуулахад хүндрэл үүсдэг.

Ийнхүү боловсруулсан хууль тогтоомжийн төслийг 10-аас доошгүй гишүүний гарын үсэгтэйгээр өргөн барьдаг. Тодорхой асуудалд олон нийтийн анхаарлыг татах шаардлагатай үед бүр илүү олон гишүүний дэмжлэг авахын тулд намын албан ёсны байр суурийг тусгах зорилгоор хуулийн төслийг өргөн барих явдал ч байдаг. Хуулийн төсөл өргөн баригдсаны дараа тухайн Байнгын хороонд шилжин, хяналт шалгалтын хороонд хэлэлцүүлэгдэн, батлагдсаны дараа ерөнхий чуулганы үеэр эцэслэгдэн батлагддаг. Ерөнхийлөгч хуульд гарын үсэг зурсан тохиолдолд хууль хүчин төгөлдөр болж, хэрэгжиж эхэлдэг.

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

Холбооны засгийн газраас хуулийг төслийг боловсруулах: Тухайн хууль нь аль салбарт хамаарахаас шалтгаалж тухайн асуудлыг хариуцсан чиг үүргийн яам нь хуулийн төслийг боловсруулдаг байна. Хариуцсан холбооны яам нь хуулийн төслийг боловсруулж, холбооны бусад яамдын саналыг авна. Холбооны засгийн газар хараахан батлаагүй байгаа холбооны яамнаас боловсруулсан хуулийн төслийг "Референт төсөл" гэж нэрлэнэ. Хуулийн төслийг хууль ёсны болгоход Холбооны Хууль зүйн яамнаас гаргасан “Хууль зүйн техник”-ийн гарын авлагыг барихаас гадна Холбооны Хууль зүйн яамнаас өгсөн зөвлөмжүүдийг харгалзан үзнэ. Холбооны Хууль зүйн яам нь бусад холбооны яамнаас боловсруулсан хууль тогтоомжийн төсөлд зөвлөгөө өгч, хуулийн төслийг хууль эрх зүйн системтэй, албан ёсны үүднээс авч үздэг. Үүнээс гадна муж улсууд болон мэргэжлийн холбоод руу илгээж, санал авдаг.

Тухайн хуулийн төслийг хариуцаж буй яам /Манлайлагч яам гэж нэрлэгддэг/ нь хуулийн төслийг боловсруулахдаа өөрийн бүтцийг ашиглахаас гадна мэргэжлийн баг буюу судлаачдын багийг өргөнөөр ажиллуулдаг туршлагатай байна. Холбооны хууль зүйн яамны нийт албан хаагчдын 107 нь шүүгч, прокурор хүмүүс байдаг бөгөөд тэднийг дээд тал нь 3 жилийн хугацаанд гэрээ байгуулан яаманд зөвлөх, экспертээр ажиллуулдаг байна. Яаманд ажиллаж байх хугацаанд нь үндсэн ажлаас нь түдгэлзүүлдэг зохицуулалттай байна.

Япон Улс

Парламентаас хуулийн төслийг боловсруулах: Парламентын гишүүн хууль санаачлах тохиолдолд ямар агуулгаар хуулийн төсөл боловсруулах талаар парламентын хуулийн асуудал эрхэлсэн албанд (議員法制局) мэдэгдэнэ. Уг алба нь хуулийн төслийг боловсруулж бэлтгэдэг.

Засгийн газраас хуулийн төслийг боловсруулах: Хуулийн төслийг яам боловсруулж, бусад яам болон агентлагаас санал авч болно. Түүнийг нь засгийн газрын хуулийн асуудал эрхэлсэн алба руу илгээдэг. Уг алба нь хуулийн төсөл Үндсэн хууль болон бусад хуульд нийцэж байгаа эсэх, шүүхийн жишиг, хуулийн тайлбар, хууль зүйн техникийн хувьд алдаагүй эсэх, хуулийн үзэл баримтлалд нийцэж байгаа эсэх талаар урьдчилсан хяналт тавьдаг.

Түүнчлэн Хууль зүйн яамны дэргэд хуулийг хэлэлцэх зөвлөл (法制審議会) байдаг бөгөөд иргэдийн амьдралд шууд нөлөө үзүүлэх хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах, шинэчлэн найруулах тохиолдолд тус зөвлөл ажлын хэсгийг байгуулж, шаардлагатай судалгаануудыг хийдэг. Зөвлөл нь 20 гишүүнтэй, 2 жилийн хугацаатай томилогддог бөгөөд гишүүд дахин томилогдож болдог. Зөвлөлийн бүрэлдэхүүнд их сургуулийн профессор, өмгөөлөгч, шүүгч, прокурор нар багтдаг. Ажлын хэсгийг ямар бүрэлдэхүүнтэй байгуулах эсэхийг зөвлөлийн гишүүд шийддэг. Шаардлагатай тохиолдолд зөвлөлийн гишүүн бус экспертүүдийг ажлын хэсэгт оруулдаг.

4. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйл, Дөрөвдүгээр бүлгийн зохицуулалтын талаар бусад улс орны туршлагын талаар

Австрали Улс

Хуулийн төслийг дараах байдлаар боловсруулдаг.

- Бодлого, санаачилга:
- Хуулийн төслийг боловсруулах
- Нээлттэй хэлэлцүүлэг ба санал авах
- Төсөлд нэмэлт өөрчлөлт оруулах
- Парламентад өргөн барих
- Парламентын хэлэлцүүлэг
- Сүүлийн хэлэлцүүлэг болон баталгаа

Бодлого, санаачилга

- **Хууль санаачлагчийн үүрэг:** Хууль санаачлагч буюу Засгийн газар эсвэл парламентын гишүүн нь **бодлогын асуудал болон нийгмийн хэрэгцээг** харгалзан хууль санаачилдаг. Энэ үе шатанд ямар асуудлыг шийдвэрлэх шаардлагатай байгааг тодорхойлж, тэр асуудлыг шийдвэрлэх **хуулийн төслийн үндсийг тавина**.
- **Судалгаа, шинжилгээ хийх:** **Productivity Commission** болон бусад холбогдох байгууллагууд нь **эдийн засгийн, нийгмийн, болон хууль зүйн шинжилгээ хийж, төсөл хэрэгжүүлэхэд гарах зардал-ашгийн тооцооллыг** хийдэг.

Нээлттэй хэлэлцүүлэг ба санал авах

- Төрийн байгууллагууд болон **салбарын мэргэжилтнүүд** олон нийтийн байр суурийг авч, төсөлд оруулсан саналуудын үр дүнд **шинэчлэлтүүд хийх** боломжтой.
- Олон нийтийн санал асуулга

- Салбарын байгууллагууд, орон нутгийн засаг захиргааны санал

Бүгд Найрамдах Солонгос Улс

1. Анхдагч хуулийн төсөл

Шинэ хууль санаачлан батлуулахаар боловсруулдаг төсөл юм.

2. Хуулийн зарим хэсгийг шинэчлэх тухай хуулийн төсөл

Хуулийн зарим заалт, хэсгийг шинэчлэхдээ хуучин зохицуулалтыг аль болох ашиглахыг эрхэмлэнэ. Хуулийн нэрийг өөрчлөхгүй байх нь ерөнхий чиглэл боловч шаардлагатай бол өөрчилж болно.

3. Хуулийг бүхэлд нь шинэчлэх тухай хуулийн төсөл

Хуулийн зохицуулалтын 2/3-аас дээш хэсгийг шинэчлэх шаардлагатай бол бүхэлд нь шинэчлэн найруулж болно. Хууль тогтоомжийн зорилго, бүтэц өөрчлөгдөх тохиолдолд бүхэлд нь шинэчлэн батална.

4. Хуулийг хүчингүй болсонд тооцох тухай хуулийн төсөл

Шинэ хуулийг батлахдаа хуучин хуулийг хүчингүйд тооцох заалтыг тусгаж эсвэл тусдаа хууль гаргаж болно.

Төслийн хэл найруулга, товчлол

Товчлол нь хуульд байнга ашиглагдах нэр томъёог товчилж илэрхийлдэг. Товчлолыг зөвхөн шаардлагатай үед нь хэтрүүлэлгүй ашиглах шаардлагатай. Төслийн хэл найруулга, товчлолтой холбоотой хэд хэдэн чухал зарчим байдаг.

- Нэгдмэл байдал: Хуулийн төсөлд хэрэглэж буй нэр томъёо, хэллэгүүдийг нэгдсэн байдлаар хэрэглэх шаардлагатай. Нэг хууль дотор болон холбоотой хууль тогтоомжийн хооронд ижил нэр томъёог ижил утгатайгаар ашиглахыг эрмэлзэнэ.
- Товчлол: Хуульд удаа дараа давтагдаж буй нэр томъёог товчлон хэрэглэж болно. Гэхдээ товчлолыг хэтрүүлэн хэрэглэхээс зайлсхийж, зөвхөн шаардлагатай үед нь ашиглах ёстой. Энэ нь хуульд товч нэр томъёо ашиглах, хэтэрхий урт нэрийг удаа дараа давтахгүйгээр илэрхийлэхэд тусалдаг. Товчлон хэрэглэж буй нэр томъёо нь хууль тогтоомжийн бүтэц, агуулгад тодорхой байхын тулд эхний удаа бүтнээр нь заавал тодорхойлно.

- Зохицуулалтын тодорхой байдал: Хуулийн төсөлд үүрэг, хариуцлагыг тодорхойлохдоо илэрхий байдлаар "х ёстой" гэх мэт үг хэллэг ашиглах нь тодорхой байдлыг хангана. Энэ нь уншигчид тухайн заалтаар тогтоосон үүргийг ойлгоход хялбар болгож өгдөг.
- Хэл найруулгын зөв байдал: Тухайн хуульд ашиглагдсан үг хэллэг нь цэгцтэй, ойлгомжтой, тодорхой байх шаардлагатай. Тодорхойгүй эсвэл олон утгатай үгсээс аль болох зайлсхийх нь чухал. Хууль тогтоомжийн зорилго, утга, агуулга уншигчдад энгийн ойлгомжтой байх нь түүнийг хэрэгжүүлэхэд чухал үүрэг гүйцэтгэдэг.

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

ХБНГУ-д ихэнхдээ Холбооны засгийн газраас хуулийн төслийг санаачлан оруулдаг тул хуулийн төслийн үзэл баримтлал, хэрэгцээ шаардлагын танилцуулгыг Холбооны засгийн газрын нэрээр Бүндэстагт оруулна.

Танилцуулгыг бэлтгэхдээ дараах мэдээллийг заавал багтаадаг байна. Үүнд:

1. Тухайн хуулийн төслийн танилцуулга хэсэг
2. Холбооны Канцлераас Бүндэстагийн Ерөнхийлөгчид хандсан захидал
3. Хуулийн төслийн текст
4. Хуулийн төслийн үндэслэл /ерөнхий хэсэг/
5. Хуулийн төслийн үндэслэл /тусгай хэсэг/
6. Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөлөөс өгсөн санал дүгнэлт
7. Бүндэсратаас өгсөн санал зэргийг хавсаргадаг байна.

Хуулийн төслийн үйл явц болон батлагдсан хуулийн төслийг дараах платформуудаас үзэх боломжтой байна. Үүнд:

1. Холбооны хууль тогтоомжийн сан /2023 оноос хойшхи хууль тогтоомж/ https://www.recht.bund.de/de/home/home_node.html
2. Холбооны хууль тогтоомжийн сан /2022 оныг дуустал хууль тогтоомж/ https://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav#_bgbl_%2F%2F*%5B%40attr_id%3D%27willkommen%27%5D_1730075937111

Холбогдох яамдын сайт дээр мөн хууль тогтоомжийн төслийн үйл явцыг байршуулсан хэсэгтэй байдаг.

Япон Улс (хавсралт хэсгийг үзнэ үү)

Парламентаас хуулийн төслийг дараах байдлаар боловсруулна.

1. Бодит байдалд хийх судалгаа
2. Хуулийн хэрэгцээ шаардлага, агуулгыг тодорхойлох
3. Төслийг бичих

1 Бодит байдалд хийх судалгаа

Тухайн төсөлтэй холбоотойгоор социал, эдийн засаг, улс төрийн, шинжлэх ухааны хүрээнд дүн шинжилгээ хийхийн тулд мэдээлэл цуглуулна. Жишээ нь статистик мэдээлэл, холбогдох байгууллагын санал, холбогдох этгээдээс ярилцлага авах гэх мэт. Дүн шинжилгээнд үндэслэж хуулийн төслийн зураглал тодорхой болно.

2. Хуулийн хэрэгцээ шаардлага, агуулга тодорхойлох

1.1 Хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлох

Дараах баримт бичгүүдийг бэлтгэдэг.

- Хуулийн үзэл баримтлал, нийгмийн нөхцөл байдал
- Бусад хууль тогтоомжийн нийцэл (Үндсэн хууль, эрх зүйн зарчим гэх мэт)
- Зохицуулах харилцааны хүрээ

2.2 Хуулийн агуулгыг тодорхойлох

Энэ хэсэгт хуулийн зорилго, тодорхойлолт, хүчин төгөлдөр үйлчилж эхлэх хугацаа зэргийг тодорхой болгодог.

3.Хуулийн төслийг бичих

Энэ хэсэгт дараах зүйлсийг анхаарч хуулийн зүйл заалтыг боловсруулах шаардлагатай.

- Тухайн зүйл заалт хэнд чиглэж, эрх зүйн ямар үр дагавар бий болгох эсэх тодорхой байх

- Зүйл заалт хоёрдмол утгагүй байх
- Энгийн хүн уншихад ойлгомжтой байх
- Хуулийн бүтэц, нэр томъёо, загвар зэргийг тогтоосон аргачлалын дагуу хийсэн байх
- Бусад хуулийн зохицол

Эцэст нь хуулийн төслийн эх хувь, агуулга зэргийг бэлэн болгоно. *Хуулийн зарим зүйл заалтад өөрчлөлт оруулах тохиолдолд хуучин зүйл заалт болон шинэчлэгдэх зүйл заалтыг харьцуулсан хүснэгт бэлдэнэ. Үүнээс гадна хэлэлцүүлгийн үеэр бусад гишүүд асуух магадлалтай асуултууд болон тэдгээрийн хариултуудыг бэлдэнэ.*

5.Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.4-т заасан хууль тогтоомжийн төслийн хүний эрхэд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийж байгаа бусад улс орнуудын туршлага

Австрали Улс

Австралид шинээр боловсруулсан хуулийн төслийг хүний эрхэд үзүүлэх нөлөөллийг үнэлэх үйл явц нь **хүний эрхийн нийцэл, үндсэн хуулийн шаардлагууд, олон улсын гэрээнүүдтэй нийцэх эсэх, хүний эрхийн дүгнэлт болон олон талт зөвшилцөл** дээр тулгуурласан байдаг. Энэ үнэлгээний гол зорилго нь хуулийн төсөл хүний эрхийг зөрчихгүй, ялангуяа хамгийн эмзэг бүлгүүдийг хамгаалахад чиглэгдсэн зохицуулалтыг бий болгох явдал юм.

- <https://www.humanrights.gov.au/> (Хүний эрхийн Австралийн комиссын албан ёсны сайт)
- <https://www.pmc.gov.au/> (Засгийн газрын сайд нарын албан ёсны сайт)
- Хуулийн бичиг баримт болон HRCS-ын талаар дэлгэрэнгүй мэдээлэлтэй холбоотой хууль зүйн удирдамж: <https://www.aph.gov.au/> (Австралийн Парламентын албан ёсны сайт)

Бүгд Найрамдах Солонгос Улс

Засгийн Газраас хуулийн төсөл боловсруулах үе шатанд хуулийн төсөл дэх төрийн болон орон нутгийн төрийн захиргааны байгууллагын тодорхой захиргааны зорилгыг хэрэгжүүлэхийн тулд ард иргэдийн эрхийг хязгаарласан эсхүл үүрэг хүлээлгэсэн зохицуулалтыг “Зохицуулалт шинэтгэлийн хороо”-гоор (цаашид “хороо”) хянуулдаг байна. Ард иргэдийн эрхийг хязгаарласан, үүргийг чангатгасан зохицуулалтыг заавал Хороогоор хянуулах ба хуулийн төслийг Засгийн газрын хууль тогтоомжийн газар хянаж, Засгийн Газрын Хуралдаанд мэдүүлэх үед тус хорооны хяналтын дүгнэлтийг хавсаргах ёстой.

Энэхүү хороо нь 1998 оны 4 сард Захиргааны Журмын Ерөнхий хуулийн 23 дугаар зүйлд үндэслэн Засгийн газрын зохицуулалтын бодлогыг хэлэлцэх, өөрчлөх, зохицуулалтыг хянан боловсронгуй болгох асуудлыг цогцоор нь сайжруулах зорилгоор байгуулагдсан Ерөнхийлөгчийн дэргэдэх хороо юм. Зохицуулалтын шинэтгэлийн хороо нь 2 хорооны дарга (Ерөнхий сайд, Иргэдийн хорооны дарга), 20-25 гишүүнээс бүрдэх (ихэнх нь их дээд сургуулийн профессор, хуульч) ба одоогоор 25 гишүүнтэйгээр (иргэдээс сонгогдсон 17 гишүүн, засгийн газраас сонгогдсон 8 гишүүн) үйл ажиллагаа явуулж байна.

Зохицуулалт бий болгож, чангатгахыг шаардсан хуулийн төсөл санаачилсан төрийн захиргааны төв байгууллага нь юун түрүүнд зохицуулалтын нөлөөллийн үнэлгээг хийх ба энэхүү үнэлгээний үр дүнд үндэслэн зохицуулалтын зорилт, хамрах хүрээ, арга хэлбэрийг тодорхойлж, зохистой эсэхийг хянах юм.

Өөрөөр хэлбэл Захиргааны Журмын Ерөнхий хуульд өөрөө хянан шалгах тогтолцоог (7 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэг) нэвтрүүлсэн бөгөөд ингэснээр зохицуулалтыг бий болгох, чангатгахыг хүссэн төрийн захиргааны байгууллагууд зохицуулалтын нөлөөллийн үнэлгээний үр дүнд үндэслэн холбогдох мэргэжилтнүүдээс санал авч, бие даан шалгахыг урьтал болгодог байна. Бүх төрийн захиргааны төв байгууллагууд хуулийн төсөл санаачлах, хуульд нэмэлт өөрчлөлт оруулах хуулийн төсөл санаачилсан тохиолдолд зохицуулалтын асуудлаар хороо хяналт тавина. Хуулийн төсөл санаачлагч байгууллага зохицуулалтын нөлөөллийн үнэлгээг бэлтгэж тухайн байгууллагын өөрийн дотоод зохицуулалтын хяналтын хороогоор хянуулсны дараагаар тайланг хороонд хүргүүлнэ. Хороо нь төрийн захиргааны төв байгууллагуудаас ирүүлсэн тайланд үндэслэн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх боломжтой эсэхийг хянан үзэж, шаардлагатай гэж үзвэл зохицуулалтыг буцаан татах, сайжруулахыг зөвлөдөг.

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

Хүний эрхэд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийх тухай тухайлсан зохицуулалт байхгүй. Хүний эрхэд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийх тухай тухайлсан зохицуулалт байхгүй. Жишээ болгон нэгэн хуулийн төсөлд хамаарах нийтийн сонголд зориулан Бүндэстагаас *Германы*

Музейн холбооны Ерөнхийлөгч, Д-р. Экарт Кёэнэ-д тавьсан асуултын каталоги, түүнд хариулт өгсөн байдлыг хавсралт хэсэгт орчуулан оруулав.

Япон Улс

Хүний эрхэд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийх тухай тухайлсан зохицуулалт байхгүй. Гэхдээ парламент болон засгийн газрын дэргэдэх хуулийн асуудал эрхэлсэн алба Үндсэн хуульд нийцэж байгаа эсэх талаар урьдчилсан хяналт хэрэгжүүлдэг. *Дэлхийн хоёрдугаар дайнаас хойш Дээд шүүхээс Үндсэн хууль зөрчсөн гэсэн нийт 12 шийдвэр гаргасан нь уг хяналт сайн хэрэгжиж байгаатай холбон тайлбарладаг.* Түүнчлэн байнгын хорооны хэлэлцүүлгийн үеэр тухайн хуулийн төслөөр ашиг сонирхол нь хөндөгдөх, тухайн асуудлаар мэргэшсэн этгээдүүдийг оролцуулж олон нийтийн сонсголыг зохион байгуулдаг. Зарим тохиолдолд байнгын хорооны гишүүд орон нутагт очиж нийтийн сонсголыг зохион байгуулдаг.

БХуулийн бүтэц, дараалал, нэр томъёоны хэсэгт дараах асуудлыг харьцуулан судлах. Үүнд: Нэр томъёоны дарааллыг хэрхэн бичиж байгаа талаар /цагаан толгойн үсгийн дараалал, зохицуулалтын дараалал г.м/, хуулийн бүтэц, дарааллыг гаргах, гарчиг оноон бүлэглэх, зүйлд хуваарилахад нийтлэг баримтлах логик уялдаа, зарчим гэх мэт;

Австрали Улс

Австралид Засгийн газрын хуулийн төсөл боловсруулах гарын авлага (**Australian Government Law Drafting Manual**) <https://www.opc.gov.au/drafting-resources/drafting-general> байдаг бөгөөд энэ нь хууль зүйн баримт бичиг боловсруулахад шаардлагатай техникийн зааварчилгаа болон бүтцийн заавар агуулсан гарын авлага юм.

Хуулийг бүтцийн хувьд ерөнхий хэсэг болон тусгай хэсэг гэж хуваадаг. Ерөнхий хэсэгт хуулийн ерөнхий зохицуулалтуудыг тодорхойлдог хэсэг бөгөөд хууль хэрэгжих нөхцөл, нэр томъёо, бүхий л хууль зүйн үндсийг тавьдаг. Тусгай хэсэгт тухайн хуульд холбоотой тодорхой асуудлууд болон журам, төрлийн хуулиудыг авч үзнэ.

Хуулийг групп болгон бүлэглэх нь үйл ажиллагааны логик, нарийвчилсан зохицуулалт хийхэд чухал үүрэгтэй. Үүний тулд гарчиг, бүлэг, зүйл, хэсэг зэргийг тодорхой хувааж, ашиглах нь хуулийн бүтэц төгс болох боломжийг бүрдүүлдэг. Хуулийн бүтцийг дараах байдлаар нарийвчлан боловсруулна.

- **Гарчиг:** Хуулийн төслийн нэрийг тодорхойлоход ашиглана.
- **Удиртгал:** Хууль тогтоомжийн зорилго, ач холбогдлыг тайлбарлана.
- **Тодорхойлолт:** Төсөлд ашиглагдах гол ойлголтуудыг тодорхойлно.
- **Гол заалтууд:** Хууль тогтоомжоор заагдсан эрх, үүрэг, дүрмүүд.
- **Хавсралт:** Төсөлтэй холбоотой нэмэлт мэдээлэл, материалыг багтаана.

Бүгд Найрамдах Солонгос Улс

БНСУ-ын Засгийн газрын Хууль тогтоомжийн газраас баталсан 2023 оны “Хуулийн төсөл боловсруулах болон хяналтын стандарт” нь хуулийн төсөл боловсруулахдаа баримтлах үндсэн арга, стандарт юм. Энэ стандартын дагуу хуулийн төсөл нь дараах бүтцээр зохицуулагдана:

1. Хуулийн зорилго: Хуулийн эхэнд зорилгыг тодорхойлж, хуулийг баталж буй гол утга учрыг товч тодорхойлно.
 2. Үзэл баримтлал: Хуулийн үндсэн үзэл санааг илэрхийлэх ба гол зорилготой холбоотой зарчмуудыг тусгана.
 3. Нэр томъёоны тодорхойлолт: Хуулийн онцлог нэр томъёог тодорхойлон ашиглана. Энэ нь хуулийг ойлгомжтой, маргаангүй болгох үүднээс хийгддэг. (Нэр томъёоны хэсгээр тайлбарласан зүйлүүд нь Монгол улстай харьцуулахад цөөн байдаг.)
 4. Дугаарлалт: Дугаарлалтын хувьд дан дугаарлалттай боловч нэмэлт өөрчлөлтийн хүрээнд нэмэгдсэн зохицуулалтууд давхар дугаарлалттай байдаг.
 5. Тайлбар зохицуулалт: Хуулийн агуулга, хүрээг тайлбарлаж, хэрэглэх удирдамжийг заана.
 6. Төрийн болон захиргааны байгууллагын эрх үүрэг: Хуулийн зорилго биелүүлэхэд шаардлагатай үүрэг, хариуцлагыг байгууллагуудад хуваарилах.
 7. Зохицуулалт үйлчлэх хүрээ: Хуулийн хамрах хүрээ, үйлчлэх хугацааг тодорхойлох зохицуулалт.
 8. Бусад хуультай харилцан хамаарал: Бусад хуультай уялдааг хангах, зөрчилдөхгүй байх нөхцөлийг бүрдүүлнэ.
- Эдгээр зарчим нь БНСУ-ын хууль тогтоомжийн уялдаа холбоо, ойлгомжийг дээшлүүлэх зорилготой байдаг.

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс (навсралт хэсгийг үзнэ үү)

Монгол Улсын хууль тогтоомжийн техникт шинэлэг бөгөөд сайн туршлага болохуйц асуудлуудыг энэ хэсэгт хөндлөө. Үүнд:

1. Хууль тогтоомжид гарчиг хийх техник (хуулийг хэрэглэх хэрэглэгчдэд ойлгомжтой, хэрэглэхэд хялбар байдлыг бий болгодог байна)
2. Хууль тогтоомжийн заалтыг дугаарлах техник (1990-ээд оны үед боловсруулж баталсан хуулиуд дан дугаарлалттай, 2000-2017 оны үед боловсруулж баталсан хуулиуд зүйл нь дан, хэсэг, заалт нь давхар дугаарлалттай, 2017 оноос хойш баталсан ихэнх хуулиуд зүйл нь давхар, хэсэг нь дан дугаарлалтын техниктэй байгаа нь харагддаг)
3. Дээвэр хууль буюу Тролейбус хууль /хууль зүйн техник/ хамаарна (тодорхой салбарт томоохон хуулийн шинэчлэл хийх гэж байгаа тохиолдолд тухайн салбарын эрх зүйн харилцааг хэд хэдэн хуулиар зохицуулж байвал тэдгээр хуулиудад нэг хуулиар нэгэн зэрэг нэмэлт, өөрчлөлт оруулж болдог байна)

Япон Улс (навсралт хэсгийг үзнэ үү)

Япон Улсын хувьд хуульд гарчиг хийх техникийг ашигладаг. хуулийн бүтэц нь дараах дараалалтай байдаг.

- Хэсэг
- Бүлэг
- Дэд бүлэг
- Дэд хэсэг

Тухайн хуулийн зохицуулалтын хүрээ зэргээс шалтгаалан дан болон давхар дугаарлалт ашигладаг. Хууль болгоны төгсгөлд дагалдах журмыг оруулдаг. Дагалдах журамд хууль хүчин төгөлдөр болох өдөр, онцгой тохиолдол, хуульд нэмэлт өөрчлөлт орсон тохиолдолд авах зарим арга хэмжээ болон цаашдаа хэрэгжүүлэх арга хэмжээг заадаг. Цаашдаа хэрэгжүүлэх арга хэмжээ гэдэг нь хууль хэрэгжиж эхэлснээс хойш тодорхой хугацаанд хуулийн хэрэгжилтийн байдал, нийгмийн нөхцөл байдлын өөрчлөлтийг харгалзан шаардлагатай арга хэмжээ авахыг Засгийн газарт үүрэг болгосон заалт юм.

Тухайн хуулийн онцлогоос хамааран “хариуцлага” гэсэн бүлэг байдаг. Хуулийн эхний хэсэгт нэр томъёог зааж тодорхойлох тохиолдол байдаг боловч ихэнх тохиолдолд хуулийн эхний бичигдээгүй байдаг.

	Австрали Улс	Бүгд найрамдах Солонгос Улс	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс	Япон Улс
7.Хуулийн төслийг өргөн мэдүүлэхэд хуулийн төслийн бүрдлийг хянах, төсөл болон бүрдэл баримт бичиг нь агуулгын хувьд чанар, бусад шаардлага хангахгүй тохиолдолд буцаах зохицуулалтын талаарх бусад улс орнуудын туршлага	<p>Дараах тохиолдолд буцаагдана. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Агуулга болон чанарын алдаа 2. Үндэсний болон олон улсын хууль зүйн шаардлага хангахгүй байдал 3. Хуулийн төслийн үр дүнгийн үнэлгээ, нөлөөлөл 4. Хуулийн төслийн бүрдэл баримт бичиг дутуу 5. Хуулийн төслийн гүйцэтгэлгүй зорилго, тодорхойгүй зорилтууд 	<p>Буцаах талаар дараах шийдвэр гардаг. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Татгалзах буюу батлахгүй буцаах Хуулийн төсөл дэмжигдээгүй үедээ татгалзагдана. 2. Шилжүүлэх Хуулийн төслийг дараах төрлөөр шилжүүлэн хэлэлцэх боломжтой. Хариуцсан хороонд шилжүүлэх Бусад холбогдох хороонд шилжүүлэх: . 3. Хойшлуулах буюу дахин хэлэлцүүлэх 	<p>Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журамд заасан хүснэгтийн 1, 2, 3, 4, 6, 8, 9-д заасан шаардлагуудыг хангаагүй буюу бүрдэл дутуу бол хуулийн төслийг буцаана. Хүснэгтийг хавсралт хэсгээс харна уу.</p>	<p>Дараах тохиолдолд буцаагдана. Үүнд:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Нэр томьёо 2. Хуулийн бүтэц, дарааллын стандарт 3. Хууль зүйн бичилт 4. Бусад хууль тогтоомжын уялдаа холбоо 5. Тухайн хууль хэнд яаж чиглэж байгаа 6. Хууль хэрэгжиж эхлэх тов бичигдсэн эсэх 6. Хуулийн хэрэгжилтийг хангах байгууллага тодорхой эсэх

	Австрали Улс	Бүгд Найрамдах Солонгос Улс	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс	Япон Улс
8. Хуулийн харьцуулсан судалгаанд цаг үеийн шаардлагад нийцсэн, шуурхай зохицуулалт шаардсан хуулийн төслийг хэрхэн бүрдүүлдэг талаарх туршлага	Австралид яаралтай хуулийн төслийг хэрэгжүүлэхэд зориулсан хурдан хэлэлцүүлгийн тогтолцоо байдаг. Тухайн хуулийн төслийг шаардлагатай нөхцөл болон Үндсэн хууль, эрх зүйн нийцэл талаас авч үзэн боловсруулдаг. Шуурхай хэлэлцүүлгийн талаар Парламент нь урьдчилан тохиролцсон журмаар хурдан хэлэлцэх шийдвэр гаргаж болно.	Солонгос улсад шуурхай хуулийн төслийн талаар Үндэсний Ассамблейн тухай хуулийн 85.2 (Саналыг түргэн шийдвэрлэх журам)-д зохицуулсан байдаг. Өмнөд Солонгост яаралтай горимыг Үндэсний Ассамблейн "Fast-Track" буюу түргэвчилсэн хэлэлцүүлгийн системээр зохицуулдаг. 2012 онд нэвтрүүлсэн энэ систем нь чухал хууль тогтоомжийг хурдан батлах боломжийг олгодог. Үндэсний Ассамблейн тухай хуулийн 85-2 дугаар зүйлд зааснаар уг горимыг ашиглахын тулд гишүүдийн гуравны хоёр буюу 300 гишүүний 180 нь дэмжиж санал өгөх шаардлагатай.	Холбооны Үндсэн хуулийн 76 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4 дэх өгүүлбэрт "... Холбооны Засгийн газар хуулийн төслийг Бүндэсратад шилжүүлэх саналдаа онцгой тохиолдол буюу онцгой яаралтай гэж тодорхойлсон бол Бүндэсратаас Бундестагт гурван долоо хоногийн дараа ..." гэж, Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 51 дүгээр зүйлийн 8-д "онцгой тохиолдол буюу яаралтай журмаар өргөн мэдүүлсэн эсэх (Үндсэн хуулийн 76 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсгийн 4 дэх хэсэг)" гэж тус тус заасны дагуу Холбооны Засгийн газраас онцгой тохиолдол буюу онцгой яаралтай гэж тодорхойлсон бол түргэвчилсэн журмаар хуулийн төслийг хэлэлцэх боломжтой байна	Парламентын тухай хуулийн 56.2-т Яаралтай тохиолдолд хууль санаачлагчийн хүсэлтээр байнгын хорооны хэлэлцүүлгийг түргэвчилж болно гэж заажээ. Гэхдээ ямар үндэслэлээр шуурхай процедур явагдах талаар хуульд заагаагүй байна. Байнгын хорооны хурлыг түргэвчлэх тухай саналыг парламентын дарга хүлээн аваад удирдлагын байнгын хороотой зөвлөлдсөний дараа парламентын хурлаар шийдвэрлэдэг.

	Австрали Улс	Бүгд найрамдах Солонгос Улс	Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс	Япон Улс
9. Хуулиар эрх олгож буй дүрэм, журмын төслийг хуулийн төсөл өргөн мэдүүлэхдээ хамт өргөн мэдүүлдэг эсэх туршлага	Зарим тохиолдолд хамт өргөн мэдүүлдэг. Энэ нь тухайн хууль тогтоомжийн хэрэгжилт, үр дүнг сайжруулахад тусалдаг. Гэсэн хэдий ч, ихэнх тохиолдолд, хууль болон дүрэм, журмыг бие даан боловсруулж, батлах практик давамгайлдаг.	Тухайн хуулийн хэрэгжилтийг хангах зайлшгүй шаардлагатай дүрэм журам, журмын анхны хувилбарыг хамт оруулах боломжтой. Хуулийг баталсны дараа нарийвчилсан дүрэм, журмыг тухайн асуудлыг хариуцсан төрийн байгууллагууд боловсруулж гаргадаг.	Хуулийн төсөлтэй хамт журмыг өргөн мэдүүлэх практик үндсэндээ байхгүй.	Хуулийн төсөлтэй хамт журмыг өргөн мэдүүлэх практик үндсэндээ байхгүй.

10. Журам, хуулийн зохицуулалтын тодорхойлолт, ялгааг хуульчилсан байдал

Австрали Улс

Австрали улсад хууль тогтоох байгууллага (Парламент) нь хуулийг батлах үүрэгтэй, харин Засгийн газар, түүний агентлагууд нь энэ хуулийг хэрэгжүүлэхийн тулд журам, дүрэм боловсруулах үүрэгтэй байдаг. Австралид эрх зүйн шинэчлэл буюу журам цөөлөх/энгийн болгох (regulatory reform or regulatory simplification) процесс байдаг.

Журам цөөлөх үйл явц нь зөвхөн хуулийн болон захиргааны хүндрэлийг бууруулж, үйл ажиллагааг хөнгөвчлөхөөс гадна бизнес, иргэдийн хувьд үр ашигтай, амьдралд нийцсэн зохицуулалтуудыг бий болгох зорилготой байдаг. Австрали улсад энэ үйл явц нь **шинжилгээ, зөвшилцөл, шинэ журам танилцуулах, хяналт тавих** гэсэн хэд хэдэн алхамтай бөгөөд иргэдийн оролцоо, мэргэжилтнүүдийн зөвлөмжийг чухалчилдаг.

Бүгд Найрамдах Солонгос Улс

БНСУ-ын Үндсэн хуулийн 40 дүгээр зүйлд зааснаар хууль тогтоох эрх мэдлийг зөвхөн Үндэсний Ассамблей эдэлнэ. Хуулийн тухай тодорхойлсон эрх зүйн баримт бичиг байхгүй ч хуулийг дараах байдлаар ойлгоно. Хууль нь Үндэсний Ассамблейгаас баталсан бичмэл хууль байх бөгөөд Үндсэн хуультай харьцуулахад хууль нь иргэний эрх, үүрэгтэй холбоотой асуудлыг илүү тодорхой зохицуулж, захиргааны үйл ажиллагааны үндэс болдог тул эрх зүйн тогтолцооны хамгийн чухал үндэс суурийг бүрдүүлдэг гэж хэлж болно.

Солонгос улсад 2024 оны 1-р сарын 18-наас эхлэн Захиргааны зохицуулалтын ерөнхий хууль хэрэгжиж эхэлсэн бөгөөд энэ хууль нь захиргааны журам, тэдгээрийн боловсруулалт, хэрэгжилттэй холбоотой зарим онцгой зохицуулалтыг агуулдаг. Хуулийн гол агуулга нь захиргааны журмууд нь хуульд үндэслэсэн байх, иргэдийн эрхийг хязгаарлахгүй байх, мөн төрийн байгууллагууд дүрэм, журам тогтоохдоо иргэдийн эрх, аюулгүй байдал, эрүүл мэндийг хамгаалахад чиглэсэн байх ёстойг тодорхойлсон.

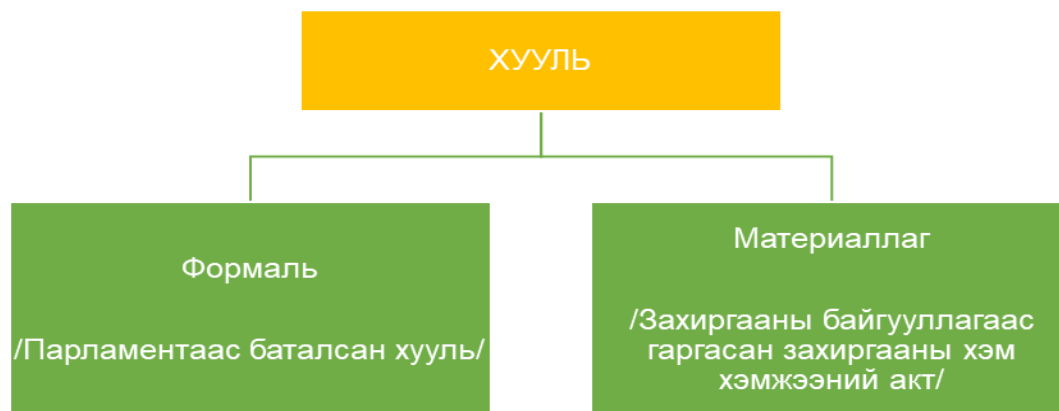
Захиргааны журам нь хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэх, тодорхой нөхцөлд хүлээлгэх үүрэгтэй байдаг. Энэ хуулиар журмын нөлөөллийн шинжилгээ хийх, иргэдийн амьдралд үзүүлэх үр дагаврыг урьдчилан тооцоолохыг шаарддаг бөгөөд зөвшөөрлийн хугацааг тодорхойлж, үр дүнтэй байх хугацааг хязгаарлах боломжтой. Журмын тоог бууруулах, шаардлагагүй журмуудыг цуцлах, үр дүнгүй журмуудыг сайжруулах ажлуудыг Засгийн газар, захиргааны байгууллагууд хамтран хэрэгжүүлэхээр заасан.

Мөн хуульд нийцээгүй захиргааны журам хэрэглэхийг хориглодог бөгөөд төрийн байгууллагууд зөвхөн хуульд заасан хүрээнд журмуудыг тогтоох боломжтой. Засгийн газар эдгээр журмуудыг ил тод, шударга байдлаар шинэчилж, олон нийтэд зарлан мэдээлэх үүрэгтэй.

Нэмэлтээр дурдахад Солонос улсад одоогоор шинчлэлийн хүрээнд 11,000 орчим журам 5 жилийн хугацаанд засварлагдана хэмээн үзэж байна. Засгийн газрын яамдууд эдгээр журмыг шалгаж, хэрэггүй болсон журмуудыг цуцалж, үр дүнгүй журмуудыг сайжруулах зорилгоор ажиллах бөгөөд энэ үйл явц нь хэтрүүлэн тогтоосон журамтай холбоотой асуудлыг шийдвэрлэхэд тустай болно хэмээн үзэж буй аж.

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

Хуулийг дотор нь формаль хууль, материаллаг хууль хэмээн ангилдаг бөгөөд формаль хууль гэдэг нь хууль тогтоох эрх бүхий байгууллагаас батлан гаргаж буй хууль, харин материаллаг хууль гэдэг нь хууль тогтоох байгууллагаас биш, харин хэн бүхэнд үйлчлэх эрх зүйн үр дагавартай эрх зүйн хэм хэмжээг тогтоох эрхийг хуулиар олж авсан захиргааны байгууллагаас гаргаж буй захиргааны хэм хэмжээний актыг хэлдэг. Дүрслэн үзүүлбэл:

Япон Улс

Япон Улсын Үндсэн хуулийн 98 дугаар зүйлд Үндсэн хууль бол улсын дээд хүчин чадалтай эрх зүйн хэм хэмжээ, түүнд нийцээгүй бусад эрх зүйн хэм хэмжээ хүчингүй байна гэж заасан.

Хуулиар зөвхөн иргэдийн эрхийг хязгаарлах, үүрэг оногдуулна гэж үздэг. Үндсэн хуулийн 58 дугаар зүйлийн 58.2-т “Парламентын доод болон дээд танхимд хамаарах журмыг тухайн танхим батална”, тус хуулийн 73 дугаар зүйлийн 73.6-д “Үндсэн хууль болон хуулийг хэрэгжүүлэхийн тулд захиргааны хэм хэмжээний акт гаргах боловч хуульд тусгайлан зааснаас бусад тохиолдолд хариуцлага оногдуулах тухай заах боломжгүй”, тус хуулийн 77 дугаар зүйлийн 77.1-т “ Улсын Дээд шүүх нь хэрэг хянан шийдвэрлэх ажиллагаа, өмгөөлөгч, шүүхийн дотоод зохион байгуулалт, үйл ажиллагааны талаар журам гаргана” гэж тус бүр заасан байна.

Засгийн газрын тухай хуулийн 11 дүгээр зүйлд хуулиар зөвшөөрсөн тохиолдолд иргэдийн эрхийг хязгаарлах , үүрэг оногдуулах тухай захиргааны хэм хэмжээний акт гаргах эрхтэй гэж заажээ. Төрийн захиргааны байгууллагын тухай хуулийн 12 дугаар зүйлд яамны сайд хууль болон Засгийн газрын шийдвэрт заасан тохиолдолд захирамж гаргах эрхтэй гэжээ.

Дээрхээс үзэхэд хуулиар зөвхөн иргэдийн эрхийг хязгаарлах, үүрэг оногдуулах бол журмаар хүний эрхэд халдах боломжгүй байна. Түүнчлэн, захиргааны хэм хэмжээний акт нь Үндсэн хууль болон хуулийг хэрэгжилтийг хангахад чиглэгдсэн эрх зүйн хэм хэмжээ бөгөөд хуульд зааснаас бусад тохиолдолд хариуцлага ногдуулах тухай зааж болохгүй.

Хавсралтууд

1.Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 12 дугаар зүйлийн 12.2.8, 12.2.10, 12.2.17, 12.2.20, 12.2.21, 12.2.23-д заасан хууль тогтоомжийн төслийг боловсруулахад бусад улс оронд хууль тогтоомжийг хэрэгжүүлэхтэй холбогдон гарах зардлын тооцоог хийдэг эсэх, цаашид дээрх хууль тогтоомжийн төслүүдэд зардлын тооцоо хийх шаардлагатай эсэх

Австрали Улс

Өртөг тооцох анализ хийх үндсэн алхмууд:

1. Өртөг, ашгийг тодорхойлох: Төсөл эсвэл бодлого хэрэгжүүлэхэд шаардагдах нийт өртөг болон үүнээс гарах үр ашгийг тооцно. Энэ нь шууд зардал, хөрөнгө оруулалт, үйл ажиллагааны зардал, байгаль орчны нөлөө гэх мэт зүйлийг хамарна.
2. Өртөг, ашгийг мөнгөн дүнгээр үнэлэх: Төсөл эсвэл шийдвэрийн ач холбогдол, үр ашиг нь эдийн засагт хэрхэн нөлөөлж буйг мөнгөн дүнгээр тооцоолно. Зарим тохиолдолд энэ нь байгаль орчны эсвэл нийгмийн үр өгөөжийг үнэлэхэд төвөгтэй байдаг, гэхдээ үндсэн зорилго нь эдийн засгийн үр ашиг, өртгийг хамгийн сайн харьцуулах явдал юм.
3. Үр ашгийн үеийг тооцох: Төслийг хэрэгжүүлэх хугацаа болон эхний хөрөнгө оруулалт, цаашид гарах үр ашиг, зардлын хоорондох харьцааг урт хугацаанд тооцно.
4. Эрсдэлийг үнэлэх: Эрсдэл, боломжууд болон тухайн төслийн амжилт, бүтэлгүйтлийн магадлалыг харгалзан үзнэ.
5. Үр ашгийн хэмжүүрүүдийг тодорхойлох: Үр ашиг болон өртгийг тодорхойлолт болгож, "нутгийн орчинд" эсвэл "улс даяар" зэрэг нь тусгай чиглэлд чиглүүлж тооцоолно.

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

Хууль тогтоох үйл ажиллагааны тойм¹

Парламентаас баталсан хуулийн тоо, жилд

107

(2023)

Өмнөх парламентын баталсан хуулийн тоо /2017-2021/

537

(2021-10)

Парламент өөрөө санаачлан баталсан хуулийн тоо /2017-2021/

100

(2021-10)

Засгийн газраас санаачлан батлуулсан хуулийн тоо /2017-2021/

437

(2021-10)

Нийт баталсан хуульд Парламент өөрөө санаачлан баталсан хуулийн эзлэх хувь

19%

¹ Энэхүү тоймыг <https://data.ipu.org/parliament/DE/DE-LC01/law-making-oversight-budget/law-making-oversight-budget/> линкээр үзэж болно

(2021-10)

Хоёр танхим хуулийн төслийн талаар зөвшилцөж чадахгүй бол үр дүн

Үндсэндээ Бундестагийн баталсан хуулийн төсөлд зөвхөн Бундесрат хориг тавих эрхтэй. Энэ тохиолдолд Бундестагийн гишүүдийн олонхын саналаар Бундесратын эсэргүүцлийг хүчингүй болгож болно. Гэсэн хэдий ч зарим хуулийн төсөлд (Үндсэн хуульд дурдсан байдаг) Бундесратаас заавал зөвшөөрөл авах шаардлагатай. Хэрэв энэ зөвшөөрлийг үгүйсгэвэл хуулийн төсөл амжилтгүй болдог.

Хэм хэмжээ: Холбооны Үндсэн хууль, Зүйл 77 & 78

Хууль тогтоох ажиллагаан дахь Төрийн тэргүүний оролцоо

Парламентаас баталсан хууль тогтоомжид Төрийн тэргүүний зөвшөөрөл шаардлагатай эсэх

Тийм

Sources:

Германы хууль зүйн шинжлэх ухаанд давамгайлсан үзэл баримтлалын дагуу Холбооны Ерөнхийлөгч зөвхөн Үндсэн хуулийн заалтын дагуу хууль батлагдаагүй (хэлбэрийн хувьд Үндсэн хууль зөрчсөн) эсвэл агуулгын хувьд Үндсэн хууль зөрчсөн нь илт байгаа тохиолдолд л хуулийг төслийг зөвшөөрөхөөс татгалзаж болно.

Хэм хэмжээ: Холбооны Үндсэн хууль, Зүйл 82

Төрийн тэргүүн хууль тогтоомжийг батлахаас татгалзсан тоо, жилд

0

(2023)

Төрийн тэргүүн хууль тогтоомжийг зөвшөөрөхөөс татгалзсаны үр дагавар

Цаашаа өөр арга хэмжээ байхгүй. Хууль тогтоомж батлагдахгүй.

Парламент болон Төрийн тэргүүн санал нийлэхгүй бол эцсийн шийдвэрийг гаргах этгээд

Холбооны Ерөнхийлөгч

Япон Улс

Парламент болон Засгийн газраас санаачилсан хуулийн төсөл

Он	Засгийн газраас санаачилсан хууль			Парламентын гишүүдээс санаачилсан хууль		
	Өргөн мэдүүлсэн хууль	Батлагдсан	хувь	Өргөн мэдүүлсэн хууль	Батлагдсан	хувь
2023	72	70	97.2	95	16	16.8
2022	83	82	98.8	121	23	19.0
2021	65	63	96.9	100	23	23.0
2020	66	62	93.9	89	13	14.6
2019	72	68	94.4	96	22	22.9
2018	78	73	93.6	159	29	18.2

2017	75	71	94.7	164	12	7.3
2016	75	68	90.7	198	31	15.7
2015	75	66	88.0	72	12	16.7
2014	112	100	89.3	107	29	27.1
Нийт	773	723	93.5	1,201	210	17.5

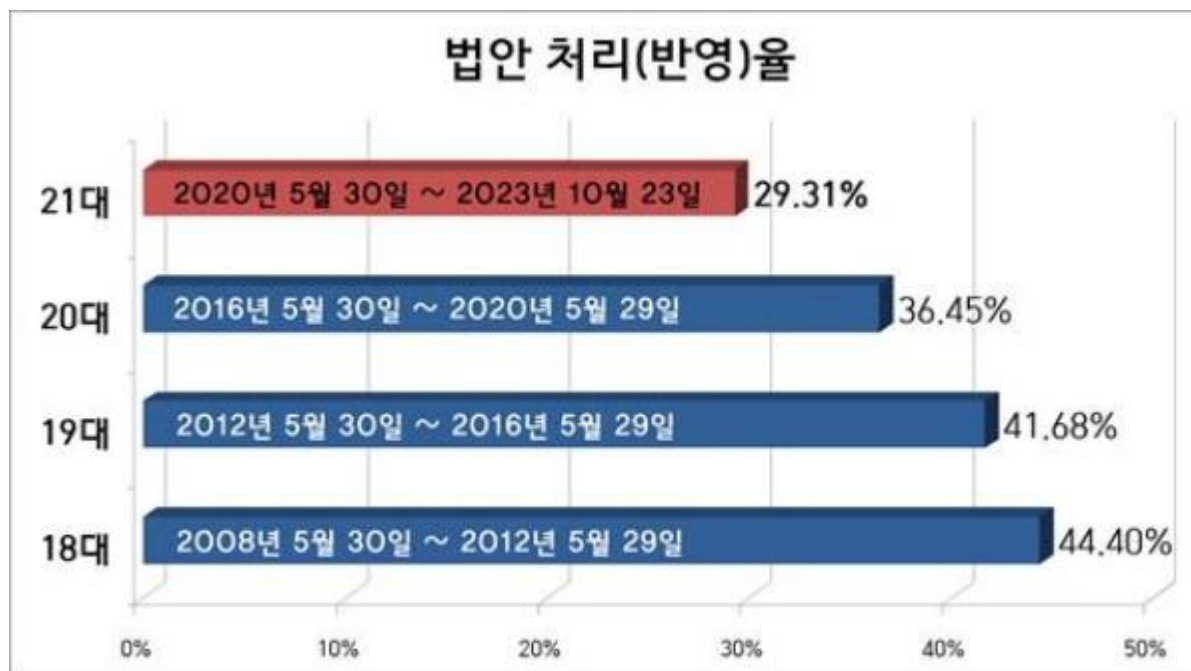
БНСУ:

БНСУ-н хувьд хууль санаачлах, өргөн барихад Үндэсний Ассамблейн гишүүдийн оролцоо өндөр байдаг байна. Сүүлийн судалгаагаар 21 дэх удаагийн БНСУ-н Үндэсний Ассамблей (2020 оны 5-р сарын 30-аас 2024 оны 5-р сарын 29 хүртэл) нийт 24,381 хуулийн төслийг хэлэлцүүлжээ. Үүнээс ҮА гишүүд 22,567-г, хороодын дарга нар 1,078-г, харин Засгийн газар 736-г санаачилжээ. Эдгээрээс 7,495 буюу нийт төслүүдийн 30.74% нь хэлэлцэгдэж дууссан бөгөөд тэдгээрээс 350 нь татгалзагдсан, хүчингүй болсон эсвэл буцаагдсан байна. Үр дүнд нь нийт хуулийн төслийн зөвхөн 29.31% нь батлагджээ.

2024 оны 5 дугаар сарын байдлаар нийт 16,886 төсөл Үндсэн чуулганд хэлэлцэгдэхгүйгээр хүлээгдэж байгаа бөгөөд хэрэв 2024 оны 5-р сард дуусах хугацаанаас өмнө батлагдахгүй бол автоматаар хүчингүй болох юм.

21 дэх удаагийн Үндэсний Ассамблейн хуулийн төсөл хэлэлцүүлэлтийн үр дүн өмнөх парламентаас доогуур байна. Өмнө нь үр дүн багатай гэж шүүмжлэгдэж байсан 20 дахь Үндэсний Ассамблей нийт төслүүдийн 36.45%-ийг, харин 19 болон 18 дахь Үндэсний Ассамблей тус бүр 41.68% болон 44.40%-ийг баталсан байв.

Мөн хуулийн төсөл хэлэлцүүлэх дэд хороо, байнгын хороодын үйл ажиллагаа бага идэвхтэй байгаа юм. 2020 оны 5-р сараас 2023 оны 5-р сарын хоорондох гурван жилийн хугацаанд үндсэн 16 байнгын хороо сар бүр дунджаар 1.88 удаа, харин хуулийн төсөл хэлэлцэх дэд хороо сар бүр дунджаар 0.66 удаа хуралдсан байна.

18~21대 국회에서 발의된 법안 중 통과된 법안의 비율. (출처=국회 의안정보시스템 / 편집=황수오 기자)

4. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйл, Дөрөвдүгээр бүлгийн зохицуулалтын талаар бусад улс орны туршлагын талаар

Япон Улс

Хуульд өөрчлөлт оруулсан хэсэг болон хуучин хэсгийг харьцуулсан байгаа нь

〇〇新旧対照表		
新	旧	備考欄
<p>第2章 採用</p> <p>第6条（採用） 会社は、15歳以上の者で入社を希望する者の中から採用試験に合格し、所定の手続きを経た者を従業員として採用する。</p> <p>第7条（採用試験） 採用試験は、入社希望者に対して、次の書類の提出を求め、筆記試験、面接により選考を行い、従業員としての適合性を勘案して合格者を決める。 ただし、筆記試験は省略することがある。 ① 履歴書（写真貼付のもの） ② 特殊技能を有する者はその資格証明書 ③ その他会社が必要とする書類 <u>（削除）</u></p> <p>第8条（試用期間） <u>新たに従業員として採用された者は、入社の日より3ヶ月間を試用期間とする。</u></p> <p>（略）</p>	<p>第2章 採用</p> <p>第6条（採用） 会社は、入社を希望する者の中から採用試験に合格し、所定の手続きを経た者を従業員として採用する。</p> <p>第7条（採用試験） 採用試験は、入社応募者に対して、次の書類の提出を求め、筆記試験、面接により選考を行い、従業員としての適合性を勘案して合格者を決める。 ただし、筆記試験は省略することがある。 ① 履歴書（写真貼付のもの） ② 特殊技能を有する者はその資格証明書 ③ その他会社が必要とする書類 ④ 戸籍謄本</p> <p>（略）</p>	<p>（追加）</p> <p>（変更）</p> <p>（削除）</p> <p>（新設）</p> <p>（略）</p>

Мэдээллийн технологитой холбоотойгоор Иргэний хэрэг шүүхэд хянан шийдвэрлэх тухай хуулийн шинэчилсэн найруулга

令和5年12月
法務省民事局

民事訴訟法（IT化関係）等の改正に関する法律（概要）

IT化の現状	検討の経緯	
<p>現状では、例えば、次のとおり、民事訴訟の手のIT化は、限定的</p> <p>① 訴えの提起は書面の提出による ② 口頭弁論（法廷）のウェブ参加は認められていない ③ 記録（書面）の閲覧は裁判所で行わなければならない</p>	<p>令和2年2月21日 法制審議会への諮問 令和4年2月14日 要綱決定 令和4年3月8日 法律案閣議決定 令和4年5月18日 成立（令和4年法律第48号）</p>	
<p>民事訴訟制度のIT化</p> <p>一層の迅速化及び効率化等を図り、民事裁判を国民がより利用しやすいものとする観点から、民事訴訟法を見直し、民事訴訟制度を全体的にIT化</p>		
<p>① オンライン提出等</p> <p>(1) 訴状等のオンライン提出が一律に可能 【民訴132条の10等関係】</p> <p>(2) 裁判所からの送達をオンラインによることも可能 【民訴109条-109条の4等関係】</p> <p>※ 弁護士等は、オンライン提出・受取を義務化 【民訴132条の11関係】</p>	<p>② ウェブ参加等</p> <p>(1) ウェブ参加が可能な期日（ex. 口頭弁論）の拡充・要件の緩和 【民訴87条の2等関係】</p> <p>(2) 電話（音声のみ）による参加が可能な期日の要件の緩和 【民訴170条等関係】</p>	<p>③ 記録の閲覧等</p> <p>(1) 訴訟記録を原則電子化 【民訴132条の12・132条の13、160条、252条等関係】</p> <p>(2) 当事者はインターネットで裁判所のサーバにアクセスして閲覧等が可能 【民訴91条の2関係】</p>
<p>当事者の申出による期間が法定されている審理の手の創設</p> <p>◇ 現行民訴法には、審理期間を定めた規定はなく、当事者は、審理終結等の時期の見込みが立たない。</p> <p>当事者双方の申出・同意があれば、一定の事件につき、手続開始から6月以内に審理終結、そこから1月以内に判決をする制度の創設【民訴381条の2-381条の8関係】</p>		
<p>住所、氏名等の秘匿制度の創設</p> <p>◇ 現行民訴法では、当事者の記録閲覧に制限はなく、訴状等に記載された相手方当事者の住所、氏名等の閲覧が可能</p> <p>社会生活を営むのに著しい支障を生ずるおそれがあるとき（当事者がDVや、犯罪被害者であるケース等）は、当事者の住所・氏名等を秘匿することを可能とする制度の創設【民訴133条-133条の4関係】</p>		
<p>人事訴訟・家事事件手のIT化</p> <p>◇ 人事訴訟・家事調停では、現実に出頭しない限り、離婚・離縁の和解・調停の成立や合意に相当する審判の前提となる合意は不可</p> <p>ウェブ会議を利用して、離婚・離縁の和解・調停の成立、合意に相当する審判の前提となる合意を可能とする仕組みの創設【人訴37条、家事268条関係】</p>		
<p>一部先行施行</p> <p>○ 住所、氏名等の秘匿制度 令和5年2月20日施行</p> <p>○ 電話による期日への参加の要件緩和 令和5年3月1日施行</p> <p>○ ウェブ会議による口頭弁論の期日への参加 令和6年3月1日施行 ※ 家裁の新設（人事訴訟等）の口頭弁論は、令和6年3月1日から1年6月以内</p> <p>○ ウェブ会議による離婚・離縁の和解・調停の成立等 公布後3年以内</p>		
<p>本格施行</p> <p>公布後4年以内</p> <p>※ 公布の日 令和4年5月25日</p>		

5. Хууль тогтоомжийн тухай хуулийн 17 дугаар зүйлийн 17.2.4-т заасан хууль тогтоомжийн төслийн хүний эрхэд нөлөөлөх байдлын үнэлгээ хийж байгаа бусад улс орнуудын туршлага

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

ХБНГУ-ын “Соёлын үнэт зүйлсийг хамгаалах тухай хууль”-ийн төслийн нийтийн сонсголын асуултын каталоги

ХБНГУ-ын Бүндэстагийн Соёл, мэдээллийн хэрэгслийн байнгын хороо

Байнгын хорооны хэвлэлтийн дугаар: 18(22)125, 08.04.2016

Асуултын каталог

Нийтийн сонсгол, 13.04.2016, PLN E.300

Холбооны Засгийн газрын өргөн мэдүүлсэн төсөл

Соёлын үнэт зүйлсийг хамгаалах тухай хуулийн шинэчилсэн найруулгын төсөл, Бүндэстагийн хэвлэлтийн дугаар: 18/7456

I. Тодорхойлолт ба томъёолол

1. Бид нийгмийн гишүүд болохынхоо хувьд өнөөдөр болон хойшдоо үндэстний үнэ цэнтэй болон үндэстнийг шууд тодорхойлох соёлын үнэт зүйлс гэдэгт юуг ойлгох вэ? Ямар шалгуурууд байж болох вэ?
2. Хуулийн төсөлд дээрх ойлголтуудын тодорхойлолт болон шалгууруудыг санал болгосныг бидний зүгээс дэмжиж байгаа. Нэг мужийн хувьд, эсхүл Германы нэг бүс нутгийн хувьд ач холбогдолтой байдаг соёлын үнэт зүйлийг үндэстний үнэ цэнтэй үнэт зүйлд тооцох нь бидний хувьд чухалд тооцогдож байна. Нөгөөтгээгүүр соёлын үнэт зүйлс гэдэг бол заавал мөнгөн дүнгийн хувьд үнэтэй зүйл байх албагүй. Бидний хувьд нэг маргаангүй зүйл байгаа нь соёлын үнэт зүйл нь бие даасан соёлтой үндэстэнд хамаарч байгаагийнхаа хувьд үндэстний үнэ цэнтэй ба үндэстнийг шууд тодорхойлох гэсэн хоёр шинжээр үнэлэгддэг байх нь зөв юм.
3. Таны үзэж байгаагаар уг хуулийн төсөлд “соёлын үнэт зүйл”, “үндэстний соёлын үнэт зүйл”, “үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл” хэмээх ойлголтуудыг хэр оновчтой, харилцан хамааралтай тодорхойлсон байна вэ? Хэрвээ дутагдалтай тодорхойлсон бол таны зүгээс тодорхойлолтуудыг оновчтой болгох талаар ямар санал байна вэ?

Бид дээрх хуулийн төслийн хүрээнд тодорхойлсон тодорхойлолтуудтай зарчмын хувьд санал нэг байгаа.

Хуулийн төслийн 18 дугаар зүйлд (“Үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл” гэхийн оронд “Үндэсний соёлын үнэт зүйл” хэмээх ойлголтыг хэрэглэсэн) “соёлын үнэт зүйл”, “үндэсний соёлын үнэт зүйл”, “үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл” хэмээх ойлголтуудыг хэрэглэхдээ гол ялгааг нь гаргаж өгч чадаагүй алдаа байгаа болно.

4. “Үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл”-ийн тухайд тодорхой хугацаа зааж өгснийг та юу гэж үзэж байна вэ? Тухайлбал, тухайн соёлын үнэт зүйл нь дор хаяж 50 жилийн хугацаанд холбооны улсын газар нутагт оршин байсан бол бүртгэгдэх тухай зохицуулалт? Энэхүү зохицуулалт нь гадаадаас соёлын үнэт зүйлсээ буцаан шаардах тохиолдолд зөв зохицуулалт болох уу?

Энэхүү хугацааны асуудлыг бид дэмжихгүй байна. Соёлын үнэт зүйл гэдэг бол тухайн газар нутагт хэр удаан оршин байснаар ач холбогдол нь тодорхойлогддоггүй. Харин тухайн соёлын үнэт зүйл нь Герман хэмээх улс үндэстнийг тодорхойлж чадаж байгаа эсэхээр ач холбогдол нь хэмжигддэг. Жишээ нь: Гутэнбэргийн Библи хэдийгээр хэдхэн жилийн өмнө Германд эргэн ирсэн ч тэр нь бидний соёлын үнэт өв болох ач холбогдлоо алдаагүй байна.

5. Палеонтологийн объектын хувьд соёлын үнэт зүйлийн тодорхойлолтод орохдоо археологийн үнэт зүйлээс ялгамжтай тодорхойлогдож чадсан эсэх? Та энэ тодорхойлолтыг хангалттай тодорхой илэрхийлэгдсэн гэж үзэж байна уу? Тодорхой болгох шаардлагатай байна уу?
6. Хуулийн төсөлд “үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл”-ийг тодорхойлохдоо ХБНГУ-ын соёлын түүхийн хувьд онцгой ач холбогдолтой объект эсхүл цогц олдвор бөгөөд бүртгүүлэх шаардлагатай гэсэн байгаа. Энэхүү хамгаалалтын эрх зүйн үндэслэл нь зөв гэж та үзэж байна уу? Объектын цор ганц байдал нь бүртгэгдэх гол үндэслэл болохгүй юу?

II. “Үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл”-ийг арчлан хамгаалахын үр дагавар.

7. Соёлын үнэт зүйлийг “үндэстний үнэ цэнтэй” хэмээн тодорхойлохдоо өөр ямар шинжүүдтэй холбож болно гэж та үзэж байна вэ? Холбогдох шинэчилсэн найруулгын хүрээнд соёлын үнэт зүйлсийг хадгалах, арчлан хамгаалах, худалдах, нийтийн хүртээл болгох талаар илүү тодорхой зохицуулалт хийх шаардлагатай юу? Хэрэв тийм бол ямар хэлбэрээр? “Үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл”-ийг хувийн эзэмшилтэй холбох асуудлыг шийдвэрлэх ёстой юу?

Соёлын үнэт зүйлсийг хадгалах, арчлан хамгаалах, худалдах, нийтийн хүртээл болгох нь нийтийн музей, архивын чиг үүрэг байдаг.

III. Бүртгэх шийдвэр гаргах ажиллагаа

8. Шинжээчдийн хорооны зөвшөөрөл нь дээд шатны мужийн байгууллагаас бүртгэл хийхэд заавал хангагдсан байх нэг нөхцөл байх ёстой юу? Үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйлсийн жагсаалтад объект бүртгэх тухай Шинжээчдийн хорооны шийдвэр, санал хураалтын талаар та юу гэж бодож байна вэ? Энэ нь бүртгэлийн асуудал хариуцсан дээд байгууллагатай уялдаж чадаж байна уу?
9. Холбооны Засгийн газрын соёл, мэдээллийн хэрэгслийн асуудал эрхэлсэн сайд бүртгэлийн шийдвэр гаргах ажиллагааг өөрөө эхлүүлэх боломжийг та юу гэж үзэж байна вэ?

IV. Импорт, экспортын зохицуулалт.

10. Хуулийн 29 дүгээр зүйлд зохицуулсан импортын зохицуулалттай холбоотой ямар бэрхшээлтэй асуудал практик дээр байдаг вэ?
11. Хуулийн 30 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт импортын үед холбогдох бичиг баримттай байх, хууль ёсны импорт гэдгийг түүгээр нотлох ерөнхий үүргийг шаардаж байгаа. 2 дахь хэсгээр экспортын зөвшөөрлийг гарал үүслийн улсаас нь авахаар зохицуулсан нь импортын хууль ёсны байдлыг баталгаажуулна. Гэвч ийм боломжгүй тохиолдол байж болох уу?
12. Экспортлогч этгээд нь өөрт байгаа тухайн соёлын үнэт зүйлийг “үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл” хэмээн тооцохгүй байх боломжийг олгох тухай зохицуулалт хийх нь таны хувьд зөв гэж бодогдож байна уу? Үгүй. Үүнийг бид тууштай эсэргүүцэж байгаа.
13. Үзэсгэлэнгийн зорилгоор соёлын үнэт зүйлийг чөлөөтэй экспортлох дээд хугацааг хуулиар хязгаарлаж өгөлгүйгээр захиргааны байгууллагын сонгох боломжид хамааруулсныг та юу гэж дүгнэж байна вэ?

Бид 2 жилийн хугацаатай байх ёстой гэж үзэж байгаа. Хэрэв сунгах шаардлагатай бол хүсэлт гаргах тухай зохицуулалт хийх ёстой.

V. Үнэ болон насжилтын хязгаар.

14. Цуглуулгын хувьд тавигддаг экспортын зөвшөөрлийн үнийн хязгаарыг хүчингүй болгох ёстой юу? Үгүй.
15. Соёлын бусад үнэт зүйлсийн хувьд ч тэр үнийн хязгаарыг хүчингүй болгох нь зөв үү? Захиргааны байгууллагын зөвшөөрлийн тоо болон хүнд суртал энэхүү үнийн хязгаарыг хүчингүй болгох нэг үндэслэл таныхаар болох уу? Үгүй.

VI. Туслах үүрэг.

VII. Хууль бус худалдаа.

20. Хуулийн төсөлд археологийн соёлын үнэт зүйлсийн импорт болон гарал үүслийг нотлох талаарх баримт хийгээд туслах үүргийн талаар хэрхэн зохицуулсан гэж үзэж байна вэ? Хууль бус худалдааг хориглохын тулд үүрэг, хариуцлагын заалтыг хуулийн төсөлд хангалттай тусгаж чадсан гэж үзэж байна уу?

Худалдаалагдаж буй соёлын үнэт зүйлсийн хувьд хангалттай нотлох баримт дагалдаж байгаа тохиолдолд хууль бус худалдааны эсрэг үр нөлөөтэй хуулийн хамгаалалт хийсэн гэж үзэж болно. Худалдагч болон худалдан авагчийн хооронд эрх зүйн баталгаатай байдал бий болж чадаж байгаа бол тэнд хууль ёсны худалдаа болж байна гэж ойлгоно.

21. Соёлын үнэт зүйлсийн импорт, экспортын болон бусад археологийн соёлын үнэт зүйлсийг буцаан авах тухай зохицуулалт хуулийн төслийн хүрээнд хэрхэн туссан гэж та дүгнэж байна вэ? Археологийн соёлын үнэт зүйлсийг хамгаалах болон соёлын үнэт зүйлсийн хууль бус худалдааг хориглох талаар хийсэн зохицуулалтыг сайжруулах талаар таны санал? Археологийн соёлын үнэт зүйлсийн хувьд үнийн хязгаар нь 0 евро байх ёстой. Тэгж гэмээнэ эрх зүйн үр нөлөөтэй хамгаалалт болж чадна.

VIII. Байгалийн шинжлэх ухаан ба судалдаа.

22. Байгалийн шинжлэх ухааны болон палеонтологийн олдворуудын хувьд хийгдэх судалгаа, шинжилгээний талаар зохицуулалтын тухайд?

Томоохон судалгааны музейнүүд олдворуудыг дотоод болон гадаадад судлан шинжлэх, арчлан хамгаалах ажлыг гүйцэтгэх ёстой. Хуулийн 25 дугаар зүйлд тийм олдворыг экспортлох ерөнхий зөвшөөрлийн талаар тусгасан байх бөгөөд энэ нь зайлшгүй юм.

IX. ЮНЕСКО-ийн конвенцийг хэрэгжүүлэх.

26. Хуулийн төсөлд 1970 оны “Соёлын дурсгалт зүйлсийн олон төрлийг хөхиүлэн дэмжих, хамгаалах тухай Юнеско-ийн конвенц”-ийн зохицуулалтыг хэр тусгаж өгсөн гэж та үзэж байна вэ?

Энэ хуулийн төслийн хүрээнд 1970 оны Юнескогийн конвенцийн зохицуулалтыг тусгаж өгөх замаар сайжруулалт хийгдсэн. Гэхдээ европын болон бусад орнуудад энэхүү конвенцийн зохицуулалтыг хэрэгжүүлэх шаардлага байгаа.

X. Бюрократ.

XI. Урьдчилан худалдан авах эрх.

28. Хувийн өмчид хамаарах бөгөөд “үндэстний үнэ цэнтэй соёлын үнэт зүйл”-ээр бүртгэгдсэн соёлын үнэт зүйлийг худалдан авахдаа худалдагчид тохирох нөхөн төлбөр өгдөг байх тухай асуудал нэлээн шүүмжлэл дагуулсан. Энэ асуудлыг “английн загвар”-аар буюу төрөөс худалдан авах эрхийг хэрэгжүүлэх боломжийг хуульчлах саналыг хуулийн төсөлд тусгасан. Энэхүү загварыг суулгаснаар гарах эерэг ба сөрөг үр дагаврыг та юу гэж бодож байна вэ?

XII. Гааль.

29. Энэ хуулийн төсөлд тусгасан гаалийн байгууллагын эрх хэмжээ, чиг үүргийн талаар та ямар байр суурьтай байна вэ? Археологийн олдвортой холбоотой импортын болон экспортын эрх зүйн зохицуулалтыг сайжруулах шаардлага байна гэж та үзэж байна уу?

XIII. Бусад зүйл.

Берлин хот, 08.04.2016

Проф., Д-р. Экарт Кёнэ

Германын Музейн холбооны Ерөнхийлөгч

Бүндэстагийн албан ёсны цахим хуудаст Хуулийн төслийн нийтийн сонсголын зарыг нээлттэй байршуулсан байдал

Öffentliche Anhörungen und Beratungen

2024 Arbeit und Soziales

04
Nov

Anhörung zum SGB-III-Modernisierungsgesetz

Montag, 4. November 2024, 14 bis 15.30 Uhr
Berlin, Paul-Löbe-Haus, Sitzungssaal E.300

Erinnern

2024 Familie, Senioren, Frauen und Jugend

04
Nov

Anhörung zum Gesetzentwurf UBSKM

Montag, 4. November 2024, 14 bis 15.50 Uhr
Berlin, Paul-Löbe-Haus, Sitzungssaal 4.900

Erinnern

Ausschüsse

2. Untersuchungsausschuss

1. Untersuchungsausschuss

Bürgerschaftliches Engagement

Gesundheit

бХуулийн бүтэц, дараалал, нэр томъёоны хэсэгт дараах асуудлыг харьцуулан судлах. Үүнд: Нэр томъёоны дарааллыг хэрхэн бичиж байгаа талаар /цагаан толгойн үсгийн дараалал, зохицуулалтын дараалал г.м/, хуулийн бүтэц, дарааллыг гаргах, гарчиг оноон бүлэглэх, зүйлд хуваарилахад нийтлэг баримтлах логик уялдаа, зарчим гэх мэт;

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

Захиргааны үйл ажиллагааны тухай хуулийн гарчиг

Ein Service des Bundesministeriums der Justiz sowie des Bundesamts für
Justiz – www.gesetze-im-internet.de

Verwaltungsverfahrensgesetz (VwVfG)

VwVfG

Ausfertigungsdatum: 25.05.1976

Vollzitat:

"Verwaltungsverfahrensgesetz in der Fassung der Bekanntmachung vom 23. Januar 2003 (BGBl. I S. 102), das zuletzt durch Artikel 2 des Gesetzes vom 15. Juli 2024 (BGBl. 2024 I Nr. 236) geändert worden ist"

Stand: Neugefasst durch Bek. v. 23.1.2003 I 102;
zuletzt geändert durch Art. 2 G v. 15.7.2024 I Nr. 236

Mittelbare Änderung durch Art. 154a Nr. 3 Buchst. a G v. 20.11.2019 I 1626 ist nicht ausführbar, da das geänderte G v. 21.6.2019 I 846 zum Zeitpunkt des Inkrafttretens des mittelbaren Änderungsgesetzes bereits zum 1.11.2019 in Kraft getreten war

Fußnote

(+++ Textnachweis Geltung ab: 1.1.1977 +++)
(+++ Maßgaben aufgrund des EinigVtr vgl. VwVfG Anhang EV +++)
(+++ Zur Anwendung vgl. § 22 Abs. 1 Satz 1 EuPAG +++)
(+++ Zur Anwendung d. §§ 8a u. 8e vgl. § 23 Abs. 1 EuPAG +++)
(+++ Zur Anwendung d. §§ 42a Abs. 2 Satz 2 bis 4 vgl. § 13 Abs. 3 Satz 3
MessEG +++)
(+++ Zur Anwendung d. §§ 42a Abs. 2 Satz 2 bis 4 vgl. § 22 Abs. 2 Satz 2 EuPAG
+++)

Inhaltsübersicht

Teil I Anwendungsbereich, örtliche Zuständigkeit, elektronische Kommunikation, Amtshilfe, europäische Verwaltungszusammenarbeit

Abschnitt 1 Anwendungsbereich, örtliche Zuständigkeit, elektronische Kommunikation

§ 1	Anwendungsbereich
§ 2	Ausnahmen vom Anwendungsbereich
§ 3	Örtliche Zuständigkeit
§ 3a	Elektronische Kommunikation

**Abschnitt 2
Amtshilfe**

§ 4	Amtshilfepflicht
§ 5	Voraussetzungen und Grenzen der Amtshilfe
§ 6	Auswahl der Behörde
§ 7	Durchführung der Amtshilfe

- Seite 1 von 41 -

Ein Service des Bundesministeriums der Justiz sowie des Bundesamts für
Justiz – www.gesetze-im-internet.de

§ 8	Kosten der Amtshilfe
-----	----------------------

**Abschnitt 3
Europäische Verwaltungszusammenarbeit**

§ 8a	Grundsätze der Hilfeleistung
§ 8b	Form und Behandlung der Ersuchen
§ 8c	Kosten der Hilfeleistung
§ 8d	Mitteilungen von Amts wegen
§ 8e	Anwendbarkeit

**Teil II
Allgemeine Vorschriften über das Verwaltungsverfahren**

**Abschnitt 1
Verfahrensgrundsätze**

§ 9	Begriff des Verwaltungsverfahrens
§ 10	Nichtförmlichkeit des Verwaltungsverfahrens
§ 11	Beteiligungsfähigkeit
§ 12	Handlungsfähigkeit
§ 13	Beteiligte
§ 14	Bevollmächtigte und Beistände
§ 15	Bestellung eines Empfangsbevollmächtigten
§ 16	Bestellung eines Vertreters von Amts wegen
§ 17	Vertreter bei gleichförmigen Eingaben
§ 18	Vertreter für Beteiligte bei gleichem Interesse
§ 19	Gemeinsame Vorschriften für Vertreter bei gleichförmigen Eingaben und bei gleichem Interesse
§ 20	Ausgeschlossene Personen
§ 21	Besorgnis der Befangenheit
§ 22	Beginn des Verfahrens
§ 23	Amtssprache
§ 24	Untersuchungsgrundsatz
§ 25	Beratung, Auskunft, frühe Öffentlichkeitsbeteiligung

§ 25	Beratung, Auskunft, frühe Orientierungsbeteiligung
§ 26	Beweismittel
§ 27	Versicherung an Eides statt
§ 27a	Bekanntmachung im Internet
§ 27b	Zugänglichmachung auszulegender Dokumente
§ 27c	Erörterung mit Verfahrensbeteiligten oder der Öffentlichkeit
§ 28	Anhörung Beteiligter
§ 29	Akteneinsicht durch Beteiligte

- Seite 2 von 41 -

Ein Service des Bundesministeriums der Justiz sowie des Bundesamts für
Justiz – www.gesetze-im-internet.de

§ 30	Geheimhaltung
------	---------------

Abschnitt 2
Fristen, Termine, Wiedereinsetzung

§ 31	Fristen und Termine
§ 32	Wiedereinsetzung in den vorigen Stand

Abschnitt 3
Amtliche Beglaubigung

§ 33	Beglaubigung von Dokumenten
§ 34	Beglaubigung von Unterschriften

Teil III
Verwaltungsakt

Abschnitt 1
Zustandekommen des Verwaltungsaktes

§ 35	Begriff des Verwaltungsaktes
§ 35a	Vollständig automatisierter Erlass eines Verwaltungsaktes
§ 36	Nebenbestimmungen zum Verwaltungsakt
§ 37	Bestimmtheit und Form des Verwaltungsaktes; Rechtsbehelfsbelehrung
§ 38	Zusicherung
§ 39	Begründung des Verwaltungsaktes
§ 40	Ermessen
§ 41	Bekanntgabe des Verwaltungsaktes
§ 42	Offenbare Unrichtigkeiten im Verwaltungsakt
§ 42a	Genehmigungsfiktion

Abschnitt 2
Bestandskraft des Verwaltungsaktes

§ 630e Aufklärungspflichten. (1) ¹ Der Behandelnde ist verpflichtet, den Patienten über sämtliche für die Einwilligung wesentlichen Umstände aufzuklären. ² Dazu gehören insbesondere Art, Umfang, Durchführung, zu erwartende Folgen und Risiken der Maßnahme sowie ihre Notwendigkeit, Dringlichkeit, Eignung und Erfolgsaussichten im Hinblick auf die Diagnose oder die Therapie. ³ Bei der Aufklärung ist auch auf Alternativen zur Maßnahme hinzuweisen, wenn mehrere medizinisch gleichermaßen indizierte und übliche Methoden zu wesentlich unterschiedlichen Belastungen, Risiken oder Heilungschancen führen können.

(2) ¹ Die Aufklärung muss

1. mündlich durch den Behandelnden oder durch eine Person erfolgen, die über die zur Durchführung der Maßnahme notwendige Ausbildung verfügt; ergänzend kann auch auf Unterlagen Bezug genommen werden, die der Patient in Textform erhält,
2. so rechtzeitig erfolgen, dass der Patient seine Entscheidung über die Einwilligung wohlüberlegt treffen kann,
3. für den Patienten verständlich sein.

² Dem Patienten sind Abschriften von Unterlagen, die er im Zusammenhang mit der Aufklärung oder Einwilligung unterzeichnet hat, auszuhändigen.

(3) Der Aufklärung des Patienten bedarf es nicht, soweit diese ausnahmsweise aufgrund besonderer Umstände entbehrlich ist, insbesondere wenn die Maßnahme unaufschiebbar ist oder der Patient auf die Aufklärung ausdrücklich verzichtet hat.

2954 Bundesgesetzblatt Jahrgang 2003 Teil I Nr. 66, ausgegeben zu Bonn am 29. Dezember 2003

Viertes Gesetz für moderne Dienstleistungen am Arbeitsmarkt

Vom 24. Dezember 2003

Der Bundestag hat mit Zustimmung des Bundesrates das folgende Gesetz beschlossen:

Inhaltsübersicht

Artikel 1	Sozialgesetzbuch (SGB) Zweites Buch (II) – Grundsicherung für Arbeitsuchende –	Artikel 32	Änderung des Berlinförderungsgesetzes 1990
Artikel 2	Änderung des Ersten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 33	Änderung des Einkommensteuergesetzes
Artikel 3	Änderung des Dritten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 33a	Änderung des Umsatzsteuergesetzes 1999
Artikel 4	Änderung des Vierten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 34	Änderung des Lastenausgleichsgesetzes
Artikel 5	Änderung des Fünften Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 35	Änderung des Entwicklungshelfer-Gesetzes
Artikel 6	Änderung des Sechsten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 35a	Änderung der Gewerbeordnung
Artikel 7	Änderung des Siebten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 35b	Änderung der Handwerksordnung
Artikel 8	Änderung des Achten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 35c	Änderung des Gesetzes über den Versicherungsvertrag
Artikel 9	Änderung des Neunten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 36	Änderung des Kündigungsschutzgesetzes
Artikel 10	Änderung des Zehnten Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 37	Änderung des Gesetzes über Bergmannsprämien
Artikel 11	Änderung des Elften Buches Sozialgesetzbuch	Artikel 38	Änderung des Arbeitssicherstellungsgesetzes
Artikel 11a	Änderung des Gesetzes über eine bedarfsorientierte Grundsicherung im Alter und bei Erwerbsminderung	Artikel 38a	Änderung des Jugendarbeitsschutzgesetzes
Artikel 12	Änderung des Infektionsschutzgesetzes	Artikel 39	Änderung des Berufsbildungsförderungsgesetzes
Artikel 13	Änderung des Bundesausbildungsförderungsgesetzes	Artikel 40	Änderung des Berufsbildungsgesetzes
Artikel 14	Änderung des Aufstiegsfortbildungsförderungsgesetzes	Artikel 41	Änderung des Vorruhestandsgesetzes
Artikel 15	Änderung des Gesetzes über den Abbau der Fehlsubventionierung im Wohnungswesen	Artikel 42	Änderung des Altersteilzeitgesetzes
Artikel 16	Änderung des Wohnraumförderungsgesetzes	Artikel 42a	Änderung des Zweiten Gesetzes über die Krankenversicherung der Landwirte
Artikel 17	Änderung des Bundesvertriebenengesetzes	Artikel 43	Änderung des Beiträge-Rückzahlungsgesetzes
Artikel 17a	Änderung des Gesetzes über die Festlegung eines vorläufigen Wohnortes für Spätaussiedler	Artikel 44	Änderung des Bundesversorgungsgesetzes
Artikel 17b	Änderung des Beruflichen Rehabilitationsgesetzes	Artikel 45	Änderung des Bundeserziehungsgeldgesetzes
Artikel 18	Änderung des Ausländergesetzes	Artikel 46	Änderung des Bundeskindergeldgesetzes
Artikel 19	Änderung des Asylverfahrensgesetzes	Artikel 46a	Änderung des Straßenverkehrsgesetzes
Artikel 19a	Änderung des Asylbewerberleistungsgesetzes	Artikel 47	Änderung der Verordnung über die Ersatzleistungen an die zum Luftschutzdienst herangezogenen Personen und über die Erstattung fortgewährter Leistungen
Artikel 20	Änderung des Mikrozensusgesetzes	Artikel 48	Änderung der Sozialhilfedatenabgleichsverordnung
Artikel 21	Änderung der Zivilprozessordnung	Artikel 48a	Änderung der Verordnung zur Bezeichnung der als Einkommen geltenden sonstigen Einnahmen nach § 21 Abs. 3 Nr. 4 des Berufsausbildungsförderungsgesetzes
Artikel 22	Änderung des Sozialgerichtsgesetzes	Artikel 49	Änderung der Ausländergebührenverordnung
Artikel 23	(weggefallen)	Artikel 50	Änderung der Arbeitsaufenthalteverordnung
Artikel 24	Änderung des Gerichtsvollzieherkostengesetzes	Artikel 51	Änderung der Freizügigkeitsverordnung/EG
Artikel 25	Änderung des Wohngeldgesetzes	Artikel 51a	Änderung der Beratungshilfefordruckverordnung
		Artikel 52	Änderung der Kindesunterhalt-Vordruckverordnung
		Artikel 53	Änderung der Prozesskostenhilfefordruckverordnung
		Artikel 54	Änderung des Wohnortgesetzes

Artikel 1 Sozialgesetzbuch (SGB) Zweites Buch (II) – Grundsicherung für Arbeitsuchende – Inhaltsübersicht Kapitel 1 Fördern und Fordern	Unterabschnitt 3 Anreize und Sanktionen
§ 1 Aufgabe und Ziel der Grundsicherung für Arbeitsuchende	§ 29 Einstiegsgeld
§ 2 Grundsatz des Forderns	§ 30 Freibeträge bei Erwerbstätigkeit
§ 3 Leistungsgrundsätze	§ 31 Absenkung und Wegfall des Arbeitslosengeldes II
§ 4 Leistungsarten	§ 32 Absenkung und Wegfall des Sozialgeldes
§ 5 Verhältnis zu anderen Leistungen	Unterabschnitt 4 Verpflichtungen anderer
§ 6 Träger der Grundsicherung für Arbeitsuchende	§ 33 Übergang von Ansprüchen
§ 6a Option kommunaler Trägerschaft	§ 34 Ersatzansprüche
	§ 35 Erbenhaftung
Kapitel 2 Anspruchsvoraussetzungen	Kapitel 4 Gemeinsame Vorschriften für Leistungen
§ 7 Berechtigte	Abschnitt 1 Zuständigkeit und Verfahren
§ 8 Erwerbsfähigkeit	§ 36 Örtliche Zuständigkeit
§ 9 Hilfebedürftigkeit	§ 37 Antragserfordernis
§ 10 Zumutbarkeit	§ 38 Vertretung der Bedarfsgemeinschaft
§ 11 Zu berücksichtigendes Einkommen	§ 39 Sofortige Vollziehbarkeit
§ 12 Zu berücksichtigendes Vermögen	§ 40 Anwendung von Verfahrensvorschriften
§ 13 Verordnungsermächtigung	§ 41 Berechnung der Leistungen
	§ 42 Auszahlung der Geldleistungen
Kapitel 3 Leistungen Abschnitt 1 Leistungen zur Eingliederung in Arbeit	§ 43 Aufrechnung
§ 14 Grundsatz des Förderns	§ 44 Veränderung von Ansprüchen
§ 15 Eingliederungsvereinbarung	Abschnitt 2 Einheitliche Entscheidung
§ 16 Leistungen zur Eingliederung	§ 44a Feststellung von Erwerbsfähigkeit und Hilfebedürftigkeit
§ 17 Einrichtungen und Dienste für Leistungen zur Eingliederung	§ 44b Arbeitsgemeinschaften
§ 18 Örtliche Zusammenarbeit	§ 45 Gemeinsame Einigungsstelle
Abschnitt 2 Leistungen zur Sicherung des Lebensunterhalts Unterabschnitt 1 Arbeitslosengeld II	Kapitel 5 Finanzierung und Aufsicht
§ 19 Arbeitslosengeld II	§ 46 Finanzierung aus Bundesmitteln
§ 20 Regelleistung zur Sicherung des Lebensunterhalts	§ 47 Aufsicht
§ 21 Leistungen für Mehrbedarfe beim Lebensunterhalt	§ 48 Zielvereinbarungen
§ 22 Leistungen für Unterkunft und Heizung	§ 49 Innenrevision
	Kapitel 6 Datenschutz
	§ 50 Datenübermittlung an Dritte
	§ 51 Erhebung, Verarbeitung und Nutzung von Sozialdaten durch nichtöffentliche Stellen
	§ 52 Automatisierter Datenabgleich

Япон Улс

Шүүхийн тухай хуулийн гарчиг

<p>裁判所法(昭和二十二年法律第五十九号) Courts Act(Act No. 59 of 1947)</p> <p>最終更新：令和元年法律第四十四号 Last Version：Act No. 44 of 2019</p> <p>TOC History</p> <p>Check All Uncheck All</p> <ul style="list-style-type: none">☒ Table of Contents☒ ▼ Main Provision<ul style="list-style-type: none">☒ ▼ Part I General Provisions<ul style="list-style-type: none">☒ Article 1 (Purport of this Act)☒ Article 2 (Lower Courts)☒ Article 3 (Jurisdiction of the Courts)☒ Article 4 (Binding Power of Superior Judicial Decisions)☒ Article 5 (Judges)☒ ▼ Part II The Supreme Court<ul style="list-style-type: none">☒ Article 6 (Location)☒ Article 7 (Jurisdiction)☒ Article 8 (Other Powers)☒ Article 9 (Grand Bench and	<p>裁判所法 (令和元年法律第四十四号未施行) Courts Act (Act No. 44 of 2019 Not in force)</p> <p>昭和二十二年四月十六日法律第五十九号 Act No. 59 of April 16, 1947</p> <p>第一編 総則 Part I General Provisions</p> <p>第二編 最高裁判所 Part II The Supreme Court</p> <p>第三編 下級裁判所 Part III Lower Courts</p> <p>第一章 高等裁判所 Chapter I High Courts</p> <p>第二章 地方裁判所 Chapter II District Courts</p> <p>第三章 家庭裁判所 Chapter III Family Courts</p> <p>第四章 簡易裁判所 Chapter IV Summary Courts</p> <p>第四編 裁判所の職員及び司法修習生 Part IV Court Officials and Legal Apprentices</p> <p>第一章 裁判官 Chapter I Judges</p>
---	--

Дагалдах журам

附 則〔令和元年六月二十六日法律第四十四号〕〔抄〕
Supplementary Provisions [Act No. 44 of June 26, 2019] [Extract]

(施行期日)
(Effective Date)

第一条 この法律は、平成三十二年四月一日から施行する。ただし、次の各号に掲げる規定は、当該各号に定める日から施行する。

Article 1 This Act comes into effect as of April 1, 2020; provided, however, that the provisions set forth in the following items come into effect as of the date provided for in each item:

一 第一条中法科大学院の教育と司法試験等との連携等に関する法律第六条第四項の改正規定及び次条から附則第四条までの規定 公布の日

(i) the provisions in Article 1 amending Article 6, paragraph (4) of the Act on Coordination between Education at Graduate Schools of Law and the Bar Examination, and the provisions of the following Article through Article 4 of the Supplementary Provisions: the date of promulgation;

二 略

(ii) omitted;

三 第二条、第四条（前号に掲げる改正規定を除く。）及び第五条並びに附則第五条から第八条までの規定 平成三十四年十月一日

(iii) the provisions of Article 2, Article 4 (other than the amending provisions set forth in the preceding item), and Article 5; and of Articles 5 through 8 of the Supplementary Provisions: October 1, 2022.

(政令への委任)
(Delegation to Cabinet Order)

第四条 前二条に定めるもののほか、この法律の施行に関し必要な経過措置は、政令で定める。

Article 4 Beyond what is provided for in the preceding two Articles, Cabinet Order prescribes the necessary transitional measures connected with this Act's entry into effect.

Хэрэглэгчийн гэрээний тухай хуулийн хариуцлага хэсгээс

<ul style="list-style-type: none">Indirect Compulsory Execution)▼ Chapter IV Miscellaneous Provisions<ul style="list-style-type: none">Article 48 (Exclusion from Application)Article 48-2 (Delegation of Authority)▼ Chapter V Penal Provisions<ul style="list-style-type: none">Article 49Article 50Article 51Article 52Article 53Supplementary ProvisionsSupplementary Provisions (Act No. 129 of November 28, 2001)Supplementary Provisions (Act No. 87 of July 26, 2005)Supplementary Provisions (Act No. 50 of June 2, 2006)Supplementary Provisions (Act No. 56 of June 7, 2006)Supplementary Provisions (Act No. 29 of May 2, 2008)Supplementary Provisions (Act No. 49 of June 5, 2009)Supplementary Provisions (Act No. 74 of June 24, 2011)Supplementary Provisions (Act No. 59 of August 22, 2012)Supplementary Provisions (Act No. 70 of June 28, 2013)Supplementary Provisions (Act No.	<p>第五章 罰則 Chapter V Penal Provisions</p> <p>第四十九条 適格消費者団体の役員、職員又は専門委員が、適格消費者団体の差止請求に係る相手方から、寄附金、賛助金その他名目のいかんを問わず、当該適格消費者団体においてその差止請求権の行使をしないこと若しくはしなかったこと、その差止請求権の放棄をすること若しくはしたこと、その相手方との間でその差止請求に係る和解をすること若しくはしたこと又はその差止請求に係る訴訟その他の手続を他の事由により終了させること若しくは終了させたことの報酬として、金銭その他の財産上の利益を受け、又は第三者（当該適格消費者団体を含む。）に受けさせたときは、三年以下の懲役又は三百万円以下の罰金に処する。</p> <p>Article 49 (1) If a qualified consumer organization's officer, employee, or expert advisor receives or has a third party (including the qualified consumer organization) receive money or any other financial benefit, in the form of a contribution or donation or under any other name, from a person against which an action seeking injunctive relief has been filed by the qualified consumer organization in consideration of not exercising or not having exercised the right to take action seeking injunctive relief, of waiving or having waived the right to take action seeking injunctive relief, of entering or having entered into a settlement with the other party in connection with an action seeking injunctive relief, or of terminating or having terminated the lawsuit or other proceedings involving an action seeking injunctive relief on other grounds, that officer, employee, or expert advisor is subject to imprisonment for not more than three years or to a fine of not more than three million yen.</p> <p>2 前項の利益を供与した者も、同項と同様とする。</p> <p>(2) The preceding paragraph also applies to a person providing the benefit referenced in that paragraph.</p> <p>3 第一項の場合において、犯人又は情を知った第三者が受けた財産上の利益は、没収する。その全部又は一部を没収することができないときは、その価額を追徴する。</p> <p>(3) In the case as referenced in paragraph (1), the financial benefit received by the offender or by a third party with knowledge of the circumstances is confiscated. If all or part of the financial benefit may not be confiscated, an equivalent value is collected.</p> <p>4 第一項の罪は、日本国外においてこれらの罪を犯した者にも適用する。</p> <p>(4) Provisions on the crimes referenced in paragraph (1) also apply to a person committing a crime as referenced in that paragraph outside Japan.</p> <p>5 第二項の罪は、刑法（明治四十年法律第四十五号）第二条の例に従う。</p> <p>(5) The crime referenced in paragraph (2) is governed by Article 2 of the Penal Code (Act No. 45 of 1907).</p> <p>第五十条 偽りその他不正の手段により第十三条第一項の認定、第十七条第二項の有効期間の更新又は第十九条第三項若しくは第二十条第三項の認可を受け</p>
---	--

БНСУ

Хууль нь ерөнхийдөө хуулийн нэр, үндсэн хэсэг, нэмэлт хэсгээс бүрдэнэ. Хуулийн нэр нь тухайн хуулийг тодорхойлсон өвөрмөц нэр байх ба үндсэн хэсэг нь хуулийн үндсэн зохицуулахаар зорьж буй агуулгыг тодорхойлсон хэсэг байх ба нэмэлт заалт нь хуулийн хэрэгжих хугацааг тодорхойлсон хэсэг, хэрэглээний жишээ, шилжилтийн арга хэмжээ зэргийг тодорхойлсон зохицуулалтыг агуулна.

Үндсэн хэсэг нь олон тооны зүйлээс бүрдэх ба хуулийг хялбархан ойлгохын тулд зүйлийн шинж чанараар нь хэд хэдэн “бүлэг” болгон хувааж болно. “Бүлэг” дэх зүйлийн тоо их байвал зүйлүүдийг “хэсэг” болон “заалт”-ын дарааллаар илүү нарийвчлан зохицуулна. Хэсэг заалтын зохицуулалтыг үндсэн ерөнхий заалтад зохицуулах бол нэмэлт хэсэгт зохицуулахгүй байна.

Зүйл нь 1 дүгээр зүйл, 2 дугаар зүйл гэх мэтээр тэмдэглэгдэнэ. Зүйлд олон төрлийн агуулгыг тодорхойлох шаардлагатай бол “хэсэг”, “заалт”-аар ангилан зохицуулна.

Хуулийн зүйлийг гарчиг оноон бүлэглэх

Хуулийн зүйлд юу зохицуулсныг ойлгох, хуулийн агуулгыг хайхад хялбар болгох үүднээс хуулийн зохицуулалтыг товчлон хураангуйлж, "Зүйл"-ийн дараа шууд хаалтанд оруулан "Гарчиг" үүсгэдэг. Хэрэв зүйлд олон янзын зүйлийн талаар зохицуулсан тохиолдолд бол тэр дундаас үндсэн агуулгыг нэг дор ойлгоход хялбар байхын тулд гарчгийг төлөөлөх үг, хэллэг ашиглан тодорхойлно.

Хуулийн хэлбэрийн хувьд харвал:

БНСУ-ын Үндсэн хууль

대한민국헌법

[시행 1988. 2. 25] [헌법 제10호, 1987. 10. 29. 전부개정]

전문

□ 유구한 역사와 전통에 빛나는 우리 대한국민은 3·1운동으로 건립된 대한민국임시정부의 법통과 불의에 항거한 4·19민주이념을 계승하고, 조국의 민주개혁과 평화적 통일의 사명에 입각하여 정의·인도와 동포애로써 민족의 단결을 공고히 하고, 모든 사회적 폐습과 불의를 타파하며, 자율과 조화를 바탕으로 자유민주적 기본질서를 더욱 확고히 하여 정치·경제·사회·문화의 모든 영역에 있어서 각인의 기회를 균등히 하고, 능력을 최고도로 발휘하게 하며, 자유와 권리에 따르는 책임과 의무를 완수하게 하여, 안으로는 국민생활의 균등한 향상을 기하고 밖으로는 항구적인 세계평화와 인류공영에 이바지함으로써 우리들과 우리들의 자손의 안전과 자유와 행복을 영원히 확보할 것을 다짐하면서 1948년 7월 12일에 제정되고 8차에 걸쳐 개정된 헌법을 이제 국회의 의결을 거쳐 국민투표에 의하여 개정한다.

1987년 10월 29일

제1장 총강

- ☐ **제1조** ① 대한민국은 민주공화국이다.
② 대한민국의 주권은 국민에게 있고, 모든 권력은 국민으로부터 나온다.
 - ☐ **제2조** ① 대한민국의 국민이 되는 요건은 법률로 정한다.
② 국가는 법률이 정하는 바에 의하여 재외국민을 보호할 의무를 진다.
 - ☐ **제3조** 대한민국의 영토는 한반도와 그 부속도서로 한다.
 - ☐ **제4조** 대한민국은 통일을 지향하며, 자유민주적 기본질서에 입각한 평화적 통일정책을 수립하고 이를 추진한다.
 - ☐ **제5조** ① 대한민국은 국제평화의 유지에 노력하고 침략적 전쟁을 부인한다.
② 국군은 국가의 안전보장과 국토방위의 신성한 의무를 수행함을 사명으로 하며, 그 정치적 중립성은 준수된다.
 - ☐ **제6조** ① 헌법에 의하여 체결·공포된 조약과 일반적으로 승인된 국제법규는 국내법과 같은 효력을 가진다.
② 외국인은 국제법과 조약이 정하는 바에 의하여 그 지위가 보장된다.
 - ☐ **제7조** ① 공무원은 국민전체에 대한 봉사자이며, 국민에 대하여 책임을 진다.
② 공무원의 신분과 정치적 중립성은 법률이 정하는 바에 의하여 보장된다.
 - ☐ **제8조** ① 정당의 설립은 자유이며, 복수정당제는 보장된다.
② 정당은 그 목적·조직과 활동이 민주적이어야 하며, 국민의 정치적 의사형성에 참여하는데 필요한 조직을 가져야 한다.
③ 정당은 법률이 정하는 바에 의하여 국가의 보호를 받으며, 국가는 법률이 정하는 바에 의하여 정당운영에 필요한 자금을 보조할 수 있다.
④ 정당의 목적이나 활동이 민주적 기본질서에 위배될 때에는 정부는 헌법재판소에 그 해산을 제소할 수 있고, 정당은 헌법재판소의 심판에 의하여 해산된다.
 - ☐ **제9조** 국가는 전통문화의 계승·발전과 민족문화의 창달에 노력하여야 한다.
- 제2장 국민의 권리와 의무**
- ☐ **제10조** 모든 국민은 인간으로서의 존엄과 가치를 가지며, 행복을 추구할 권리를 가진다. 국가는 개인이 가지는 불가침의 기본적 인권을 확인하고 이를 보장할 의무를 진다.
 - ☐ **제11조** ① 모든 국민은 법 앞에 평등하다. 누구든지 성별·종교 또는 사회적 신분에 의하여 정치적·경제적·사회적·문화적 생활의 모든 영역에 있어서 차별을 받지 아니한다.
② 사회적 특수계급의 제도는 인정되지 아니하며, 어떠한 형태로도 이를 창설할 수 없다.
③ 훈장등의 영전은 이를 받은 자에게만 효력이 있고, 어떠한 특권도 이에 따르지 아니한다.

민법

[시행 2024. 5. 17] [법률 제19409호, 2023. 5. 16., 타법개정]

법무부(법무심의관실), 02-2110-3164

제1편 총칙

제1장 통칙

[비] [소] □ 제1조(법원) 민사에 관하여 법률에 규정이 없으면 관습법에 의하고 관습법이 없으면 조리에 의한다.

[비] [소] □ 제2조(신의성실) ① 권리의 행사와 의무의 이행은 신의에 좇아 성실히 하여야 한다.
② 권리는 남용하지 못한다.

제2장 인

제1절 능력

[비] [소] □ 제3조(권리능력의 존속기간) 사람은 생존한 동안 권리와 의무의 주체가 된다.

[비] [소] □ 제4조(성년) 사람은 19세로 성년에 이르게 된다.
[전문개정 2011. 3. 7.]

[비] [소] □ 제5조(미성년자의 능력) ① 미성년자가 법률행위를 함에는 법정대리인의 동의를 얻어야 한다. 그러나 권리만을 얻거나 의무만을 면하는 행위는 그러하지 아니하다.
② 전항의 규정에 위반한 행위는 취소할 수 있다.

[비] [소] □ 제6조(처분을 허락한 재산) 법정대리인이 범위를 정하여 처분을 허락한 재산은 미성년자가 임의로 처분할 수 있다.

[비] □ 제7조(동意的 허락의 취소) 법정대리인은 미성년자가 아직 법률행위를 하기 전에는 전2조의 동意的 허락을 취소할 수 있다.

[비] [소] □ 제8조(영업의 허락) ① 미성년자가 법정대리인으로부터 허락을 얻은 특정한 영업에 관하여는 성년자와 동일한 행위능력이 있다.
② 법정대리인은 전항의 허락을 취소 또는 제한할 수 있다. 그러나 선의의 제삼자에게 대항하지 못한다.

[비] [소] □ 제9조(성년후견개시의 심판) ① 가장법원은 질병, 장애, 노령, 그 밖의 사유로 인한 정신적 제약으로 사무를 처리할 능력이 지속적으로 결여된 사람에 대하여 본인, 배우자, 4촌 이내의 친족, 미성년후견인, 미성년후견감독인, 한정후견인, 한정후견감독인, 특정후견인, 특정후견감독인, 검사 또는 지방자치단체의 장의 청구에 의하여 성년후견개시의 심판을 한다.
② 가장법원은 성년후견개시의 심판을 할 때 본인의 의사를 고려하여야 한다.
[전문개정 2011. 3. 7.]

[비] [소] □ 제10조(피성년후견인의 행위와 취소) ① 피성년후견인의 법률행위는 취소할 수 있다.
[소] ② 제1항에도 불구하고 가장법원은 취소할 수 없는 피성년후견인의 법률행위의 범위를 정할 수 있다.
③ 가장법원은 본인, 배우자, 4촌 이내의 친족, 성년후견인, 성년후견감독인, 검사 또는 지방자치단체의 장의 청구에 의하여 제2항의 범위를 변경할 수 있다.
④ 제1항에도 불구하고 일용품의 구입 등 일상생활에 필요하고 그 대가가 과도하지 아니한 법률행위는 성년후견인이 취소할 수 없다.
[전문개정 2011. 3. 7.]

[비] [소] □ 제11조(성년후견종료의 심판) 성년후견개시의 원인이 소멸된 경우에는 가장법원은 본인, 배우자, 4촌 이내의 친족, 성년후견인, 성년후견감독인, 검사 또는 지방자치단체의 장의 청구에 의하여 성년후견종료의 심판을 한다.
[소] [전문개정 2011. 3. 7.]

7.Хуулийн төслийг өргөн мэдүүлэхэд хуулийн төслийн бүрдлийг хянах, төсөл болон бүрдэл баримт бичиг нь агуулгын хувьд чанар, бусад шаардлага хангахгүй тохиолдолд буцаах зохицуулалтын талаарх бусад улс орнуудын туршлага

Холбооны Бүгд Найрамдах Герман Улс

	Бүрдэл	Тийм	Үгүй
1	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 42 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаар: Хуулийн төсөл нь дараах зүйлийг агуулна:		
	▪ Өөр зохицуулалтыг өөрчлөх үр дагавартай эсэх		
	▪ Өөр зохицуулалтыг хүчингүй болгох үр дагавартай эсэх		
2	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 42 дугаар зүйлийн 5 дахь хэсэгт зааснаар:		
	Хуулийн төсөл хэл зүйн болон ойлгомжтой байдлын шаардлагагыг хангасан эсэхийг Герман хэлний нийгэмлэгээс хянасан эсэх		
3	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 43 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар: Хуулийн төслийн үзэл баримтлалын үндэслэлд дараах зүйлийг агуулна:		
a	▪ Хуулийн зорилго болон хэрэгцээ шаардлагыг тодорхойлсон эсэх		

	○ Европын холбооны хууль тогтоомжийн дагуу зохицуулалт хийж өгч байгаа эсэх		
	○ Үндсэн хуулийн дагуу зохицуулалт хийж өгч байгаа эсэх		
	○ ...		
b	▪ Амьдралын тодорхой тохиолдол, эсхүл судалгааны эх сурвалж байгаа эсэх		
c	▪ Хувийн эрх зүйн этгээдээр чиг үүрэг гүйцэтгүүлэх эсэх		
	▪ Бие даан зохицуулалт хийх эрх олгох эсэх		
d	▪ Хууль хэрэгжиж эхлэх хугацаатай эсэх		
e	▪ Үйл ажиллагааны процесс, байгууллагын бүтэц зохион байгуулалтыг ашиглах эсэх		
	▪ Цахим Засаглалын программыг ашиглах эсэх		
	▪ ...		
f	▪ Европын холбооны эрх зүйд нийцэж байгаа эсэх		
4	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 44 дүгээр зүйл:		
a	Хуулийн төсөл батлагдсанаар үүсэх үндсэн болон бусад үр нөлөө		
b	Улсын төсөвт үзүүлэх үр нөлөө		

c	Эдийн засагт болон хэрэглэгчдэд үзүүлэх үр дагавар		
	▪ Эдийн засгийн зардал		
	▪ Хэрэглэгчийн үнийн индекс үзүүлэх нөлөө		
	▪ Хэрэглэгчдэд үзүүлэх нөлөө		
d	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 44 дүгээр зүйлийн 5 дахь хэсэгт зааснаар:		
	Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөлийн хуулийн дагуу хүнд суртлын зардлын талаар дүгнэлт гарсан эсэх		
e	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 44 дүгээр зүйлийн 6 дахь хэсэгт зааснаар:		
	Холбооны холбогдох яамны хүсэлтийн дагуу өөр бусад үр дагаврын талаар санал гарсан эсэх		
f	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 44 дүгээр зүйлийн 7 дахь хэсэгт зааснаар:		
	Зохицуулалтын үр нөлөөний үнэлгээг хийх шаардлагатай эсэх		
g	Тэгш эрхтэй холбоотой зохицуулалтын үр дагаврын судалгааны үр дүн		

5	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 45 дугаар зүйлийн 1 дэх хэсэгт зааснаар:		
	Холбооны холбогдох яамны ажилтнууд, мэргэжилтнүүд ажиллаж эхэлсэн огноо		
	Санал зөвлөмж гаргахад зарцуулсан хугацаа (өдөр/долоо хоног)		
6	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 45 дугаар зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаар:		
	▪ Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөл оролцсон эсэх		
	▪ Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөлөөс санал дүгнэлт гаргасан эсэх, зарцуулсан хугацаа		
	▪ Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөлийн санал дүгнэлтийг төсөлд харгалзсан эсэх		
	▪ Үндэсний хэм хэмжээний хяналтын зөвлөлийн саналыг төсөлд тусгасан эсэх		
▪ Үндэсний хэм хэмжээний зөвлөлийн санал дүгнэлтэд Холбооны Засгийн газар хариулт өгсөн эсэх			

7	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 45 дугаар зүйлийн 3 дахь хэсэгт зааснаар:		
	Холбооны Засгийн газрын эрх бүхий этгээд оролцож ажилласан эсэх		
	Ажилласан бол зарцуулсан хугацаа		
8	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны журмын 45 дугаар зүйл, 51 дүгээр зүйлийн 2 дахь хэсэгт зааснаар:		
	Холбооны Хууль зүйн яамнаас		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Эрх зүйн системчлэлийн болон хууль зүйн техникийн хяналт хийсэн эсэх 		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Эрх зүйн хяналт хийснийг баталгаажуулсан эсэх, зарцуулсан хугацаа 		
9	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 47 дугаар зүйлд зааснаар:		
	Муж улс, коммуны тэргүүлэх холбоод, мэргэжлийн бүлгүүд оролцсон эсэх		
10	Холбооны яамдын Үйл ажиллагааны хамтын журмын 48 дугаар зүйлд зааснаар:		
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Өөр бусад байгууллагатай харилцаж санал авсан эсэх 		